

BILTEN

Društvo Slovencev RS TRIGLAV Banjaluka • november 2018 • št. 18

1998 - 2018

1998 - 2018

UVODNIK	3	KULTURA NAS ZDRUŽUJE	36
POSEBNI DOGODKI		Pripovedi Soče in Vrbasa	36
Državno izobraževanje plesov z Dolenjske in Notranjske	4	Koncert Veće uz prim	37
Predstavitev možnosti za študij na Ljubljanski Univerzi	4	19. Martinovanje v Banjaluki	37
20. obletnica društva Triglav	6	Slovenski kulturni praznik Prešernov dan	39
O izzivih medkulturnega sobivanja	9	Koncert za zaljubljene	40
Strokovni simpozij Mladi v transnacionalnih povezavah	10	Koncert pevskih zborov S pesmijo med prijatelji	41
Sprejem ob obletnici dneva državnosti Republike Slovenije	11	Po poteh svojih prednikov	42
Obisk Štajerske in Prlekije	12	Razstava Tatjana Ratković – Plavo	43
Obisk veleposlanice	13	Kulturi dajemo krila	45
Koprski bibliobus gre v BanjaLuko	13	Teden kultur Novo mesto	46
Lektorat slovenskega jezika v Banjaluki	15	Dobrodošli doma 2018	47
UČIMO SE SLOVENŠČINO		Srečanje slovenskih zborov Šentvid pri Stični	48
Likovna dela naših učencev na razstavi v Grosuplju	17	9. Slovenski dan v Slatini	49
Dedek Mraz in Božiček med banjaluški otroki	18	Mednarodni festival tradicije in običajev Kozara etno 2018	51
Predstavi kamišibaj za otroke in starejše	19	Festival narodnih manjšin občine Prnjavor	51
Različni obrazi slovenščine ali slovenščina in srbščina v stiku	20	Petnajst let Zveze narodnih manjšin RS Banjaluka	52
Predstavitev Franceta Prešerna v otroški knjižnici Borik	20	Revija narodnega bogastva	53
Lepljenka za mlade	21	Na koncertu v Novi Gorici	54
19. srečanje učencev dopolnilnega pouka slovenščine	23	Posjeta banjalučkih gimnazijalaca Novom Mestu	55
Noč knjige	24	Koncert slovenskih zborov v Tuzli	56
Učenci iz Banjaluke pri vrstnikih iz Kranja	25	Delavnica lepljenka za mlade	57
Tudi slovenščina na šolski prireditvi v Slatini	26	Razstava grafičnih map	58
Pravljični zaključek pouka z Ireno Cerar	27	Zaključek projekta Združeni v različnosti	59
Od starih predmetov do zanimivih pravljic	28	VTISI S POTI	
Poletne šole v Sloveniji	29	Mostovi prijateljstva	62
Sejem jezikov v Narodni knjižnici v Banjaluki	29	JU OŠ " Ivo Andrić" Banjaluka	63
Ob branju združujemo generacije in spoznavamo Slovenijo	31	NISMO JIH POZABILI	
Kaj vemo o praznikih ?	33	Na obisku pri družini Titan	64
Tudi moj dom je del Evrope	35	Obisk v Domu upokojencev	65
10. jubilejni kviz za otroke v Nišu	35	KUHAJMO Z LJUBEZNIJO	66
		ZLATE MISLI	67

AKTIVNOSTI V NOVEMBRU IN DECEMBRU 2018

Dvojezična knjiga »SLOVENSKA ETNIČNA MANJŠINA V BIH" / Ustvarjalna delavnica Vesolje zakladov
XX. Martinovanje v Banjaluki / Delavnica LEGO ZGODBE / Obisk dedka Mraza

Urad Vlade Republike Slovenije
za Slovence v zamejstvu in po svetu

Ministarstvo prosvjete i kulture
Republike Srpske

Grad Banja Luka

Društvo Slovencev Republike Srpske "TRIGLAV", 78000 Banja Luka, Cara Lazara 20;
tel/fax +387 51 461 068; e- mail: drustvo.slovencev.triglav@gmail.com; www.udruzenjetriglav.com

Priprava: Marija Grbić, Nataša Kajmaković / Besedila: Barbara Hanuš, Nataša Kajmaković, Ana Marjanović,
Marija Petković, Dragan Gačnik, Boris Katan, Ljiljana Memon / Jezikovni pregled: mag. Barbara Hanuš, mag. Ana Marjanović /
Prevod v srbski jezik: mag. Ana Marjanović / Oblikovanje: Darko Domazet / Tisk: Grafid, Banja Luka / Število izvodov 300

Štejem. Število vseh ne presega tisoč. Razpršeni so. Ponekod jih je malo in čedalje manj, drugod več, a tudi njihova sapa omahuje. Števila, ki ne povedo nič ali pa povedo vse. Povedo, da jih je nekoč bilo zelo veliko, danes le peščica v deželi, ki izgublja lastne hčere in sinove. Odhajajo, tako kot odhajajo Slovenci. A za temi nesramnimi številkami se skrivajo ljudje. Ljudje zapisano z veliko začetnico. Ljudje, daleč ali pa tako zelo blizu svojega doma. Ali sploh imajo svoj pravi, res pravi dom? Ali pa imajo morda dva, enako topla ali enako hladna. Ko se že poigravam s števili, ki jih je bilo ogromno, pa v svojem nesramnem statističnem preštevanju ne vem, kdo so, od kod so prišli in zakaj so prav tu – tam. Napočil je trenutek, ko sem se odločil in se skregal s števili. Preprosto sem jim rekel, da jih imam dovolj. Dovolj! Hotel sem pogledati na drugo stran – ali morda skrivajo kaj več kot to, da povedo – koliko jih je. Odpravim se na pot. V glavi in na papirju zapišem, kam in do koga se bom odpravil. Odpravljam se do Slovencev v Bosno in Hercegovino.

Pisalo se je leto 2013, naredim prvi postanek. Banjaluka bo prava za prvi stisk rok. Marija, Nataša, Darko, Stanko . . . , veliko jih je bilo, tedaj sem si komaj zapomnil njihova imena, pa saj je res – danes, za kratek čas in morda nikoli več. Pa toliko so mi imeli povedati, da sem komaj dojemal, kaj vse delajo, s čim se ukvarjajo. Slovenstvo – ponos, včasih tudi bolečina. Morda so včasih samo premalo razumljeni – ljudje, ki s toliko volje, energije in želje gojijo in ohranjajo tisto, kar se meni in mnogim ob meni doma zdi tako samoumevno. Spreleti me, ko zaslišim milozvočno melodijo svojega jezika, oplemenitenega z besedami tamkajšnjega. Znajo in zmorejo in se učijo in jih učijo. Barbara ve, kako. Prekrasni trenutki. Vse tako hitro mineva, ure so minute postale. S snemalcem opraviva, kar zahteva službena dolžnost – bilo je prijetno, delovno in sproščeno. Bo treba na pot v Sarajevo – tudi tam so »te številke«. Ob ramadanu nam ostane malo časa za kaj več kot kratek pogovor in snemanje. Hitro opravimo, da še pred mrakom uloviva Tuzlo. Ja, tudi tam so, jih je še manj in naslednji dan srečanje z Brankom – praznik in poletna počitniška vročina jih je razgnala po kopališčih, obalah, nekateri so od »doma« pobegnili »domov« v Slovenijo. Opravimo hitreje in zelo poenostavljeno, ni šlo drugače. Dovolj za kratek zapis v oddaji. V Sarajevu in Tuzli sva s sodelavcem skomigala z rameni, čeravno dogovorjeni za čas snemanja, nama dajeta manj materiala za pripravo oddaj. Bova že kako. Čaka naju Zenica ali bolje čaka naju Dragan. Z dežjem oprano jutro. Počaka naju v lokalu. Po naključju ugotovimo, da smo vsi znanci z nekaterimi Mariborčani, le da se mi še ne poznamo. Sprehodimo se po mestu, opazujemo in tudi v Zenici je videti rane zadnje vojne. V zraku je čutiti, da je še vedno tu. Čeprav je že nekaj časa mir in tiho, morda pretiho, ljudje v mislih s svojimi skrbmi. Slovenec – čuti slovenstvo, nekateri tudi brez poznavanja in govorjenja slovenskega jezika – verjetno bolj kot mi, ki ga sanjamo. A tako pač je, najprej je treba čutiti. Na pot bo treba, čas beži. Kakanj, Breza, Vitez, Dobo, Teslić in še kakšno mestece bo počakalo. Kako spet številke lažejo? Malo jih je, a vseh ne bo mogoče obiskati, jih srečati, spoznati, se morda spoprijateljiti. Torej jih je v resnici zelo veliko. S snemalcem se vračava s prijetnimi, a mešanimi občutki. Zakaj se ti ljudje vendarle ne odpravijo »domov«? »Domov!« Pa saj so vendarle doma.

V Mariboru znova in znova premlevam te številke, ki so vsaj za kratek čas dobile obraz. Postajajo prijetnejše, smehljajo se, veselijo se. A ta naš kratek spomin nas sili, da ga nenehno bistrimo. Še sreča, da je danes potrebnih le nekaj klikov in poti niso več tako daleč, čedalje bliže so. In tako smo si postajali čedalje bližji tudi mi. To niso več številke, to so naši ljudje. Kako se mi je zapisalo na začetku »in morda nikoli več« - nasprotno, čedalje pogostejša so naša srečanja, čedalje bolj domači obrazi. Od številke sem prišel do ljudi, do prijateljev – Marije, Majde, Dragice, Davorke, Dragana, Nataše, Stanka, Mladena, – uh, naredil sem napako, številkam sem začel dajati imena, in zdaj je teh imen tako zelo veliko, da bom prizadel vsakega, ki ga ne bom uspel zapisati. Mi bodo zamerili? Upam, da ne. Pa vendar iz golih statističnih števil ste postali moji dragi prijatelji od Tuzle, Banjaluke, Slatine, Sarajeva, Zenice, Kaknja in kar je še krajev – teh pa je veliko, kjer ste doma. Pa nekateri pravijo, da je statistika tako brezosebna. In minevala so leta, minevali so trenutki naših prijetnih druženj in naj tako ostane.

Dušan Tomažič

DRŽAVNO OBRAZOVANJE IZ NARODNIH PLESOVA DOLENJSKE I NOTRANJSKE

Seminar je organizovan s ciljem predstavljanja narodnih plesova Dolenjske i Notranjske voditeljima folklornih grupa. Mentori seminarara su predstavili neke od poznatih ali i nepoznatih plesova iz arhiva Zavoda za muziku Naučnoistraživačkog centra Slovenske akademije nauka i umjetnosti (SAZU). Aktivnosti na seminaru su se odvijale u dvije grupe. Prva je bila namijenjena iskusnim voditeljima folklornih grupa, odnosno onima koji su završili početni seminar za voditelje folklornih grupa. Druga grupa je bila namijenjena voditeljima folklornih grupa za djecu ili onim voditeljima folklornih grupa za odrasle koji nisu završili početni seminar. Praktično znanje koje su polaznici dobili na seminaru može biti od velike pomoći pri prenošenju nekadašnjih plesnih oblika na današnju plesnu scenu.

PREDSTAVITEV MOŽNOSTI ZA ŠTUDIJ NA LJUBLJANSKI UNIVERZI - Dr. Nataša Pirih Svetina

9. in 10. februarja so bili v Sloveniji informativni dnevi. Bodoči dijaki in študenti so napolnili srednje šole in fakultete, iskali so predvsem praktične informacije, ki bi jim koristile pri izbiri nadaljnjega izobraževanja. V soboto, 10. februarja, smo prav poseben informativni dan organizirali tudi v Banjaluki. Dr. Nataša Pirih Svetina s Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je v Klubu narodnih manjšin predstavila možnosti za študij na Ljubljanski Univerzi. Prišli so učenci, ki obiskujejo dopolnilni pouk slovenščine, starši ter srednješolci, ki razmišljajo o študiju v Ljubljani. Univerza v Ljubljani je najstarejša in največja visokošolska ter znanstvenoraziskovalna ustanova v Sloveniji, ustanovljena je bila leta 1919. Danes jo obiskuje več kot 40.000 študentov, zaposluje pa več kot 5600 visokošolskih učiteljev, raziskovalcev, asistentov in strokovnih ter administrativnih sodelavcev na 23 fakultetah in treh umetniških akademijah. Uvršča se med

tri odstotke najuglednejših univerz na svetu. Dr. Nataša Pirih Svetina je zaposlena na oddelku za slovenistiko, njeno strokovno področje je poučevanje slovenščine kot tujega jezika. Na Filozofski fakulteti vodi tečaje slovenščine za tuje študente, zato je na predavanju lahko povedala, kakšni so vtisi mladih ob prihodu v Slovenijo, kaj jim je najbolj všeč in kje se srečujejo s težavami. Predstavila je možnost izbire programa Leto plus, ki študentom omogoča, da se dobro naučijo jezika. Povedala je, kaj vse omogoča status študenta, spregovorila je tudi o mednarodnem sodelovanju in izmenjavah. Podala je številne informacije, ki bodo mladim v pomoč ob odločitvi za študij v Sloveniji.

Barbara Hanuš

PREDSTAVLJANJE MOGUĆNOSTI STUDIRANJA NA UNIVERZITETU U LJUBLJANI – Dr Nataša Pirih Svetina

Dana 9. i 10. februara su u Sloveniji bili organizovani informativni dani. Budući đaci i studenti su napunili srednje škole i fakultete, tražili su prvenstveno praktične informacije, koje bi im koristile pri izboru nastavka obrazovanja. U subotu, 10. februara, baš poseban informativni dan smo organizovali i u Banjaluci. Dr. Nataša Pirih Svetina sa Filozofskog fakulteta Univerziteta u Ljubljani je u Klubu nacionalnih manjina predstavila mogućnosti za studiranje na ljubljanskom Univerzitetu. Došli su učenici, koji pohađaju dodatnu nastavu slovenačkog jezika, roditelji te srednjoškolski, koji razmišljaju o studiranju u Ljubljani. Univerzitet u Ljubljani je najstarija i najveća visokoškolska te naučno-istraživačka ustanova u Sloveniji, osnovana 1919.godine. Danas je pohađa više od 40.000 studenata, a zapošljava više od 5600 visokoškolskih nastavnika, istraživača, asistenata i stručnih i administrativnih saradnika na 23 fakulteta i tri umjetničke akademije. Spada među tri procenta najuglednijih univerziteta na svijetu. Dr. Nataša Pirih Svetina je zaposlena na Odsjeku za slovenistiku, a njeno stručno područje je predavanje slovenačkog kao stranog jezika. Na Filozofskom fakultetu vodi kurseve slovenačkog jezika za strane studente, pa je zato na predavanju mogla ispričati kakvi su utisci mladih kada dođu u Sloveniju, šta im se najviše sviđa i gdje se susreću sa problemima. Predstavila je mogućnost izbora programa Godina plus, koja studentima omogućava da dobro nauče jezik. Rekla je šta sve omogućava status studenta, govorila i o međunarodnoj saradnji i razmjenama. Podijelila je brojne informacije koje će mladima biti od pomoći pri odluci za studiranje u Sloveniji.

20. OBLETNICA DRUŠTVA TRIGLAV

Društvo Slovencev Triglav RS Banja Luka praznuje letos dve desetletji uspešnega delovanja. Ob tej priložnosti je župan mesta Banja Luka Igor Radojičić v petek, 13. aprila 2018, sprejel delegacijo iz Republike Slovenije. Osrednja tema pogovora je bilo sodelovanje na različnih področjih. Župan je izpostavil dobro sodelovanje na področju turizma in gospodarstva ter pohvalil povezovanje z lokalnimi skupnostmi, predvsem z Ljubljano, Mariborom, Novim mestom in Kranjem, s katerim je mesto Banja Luka tudi pobrateno. Zelo pomembno je tudi povezovanje na kulturnem in izobraževalnem področju. Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc je na slovesni prireditvi predsednici društva Mariji Grbić izročil priznanje ter zahvalo Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu za neprecenljiv prispevek Društva Slovencev Republike Srbije Triglav Banja Luka k ohranjanju slovenske identitete v Republiki Srbski. Društvo je prejelo priznanje za dvajsetletno predano in ustvarjalno delo izven meja Slovenije tudi od Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti in Slovenske izseljenske matice. Zahvale Društva Triglav za pomoč pri razvoju so prejeli: mesto Banja Luka, Ministrstvo za izobraževanje in kulturo Republike Srbije, Kulturni center Banski dvor, Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije, Zavod Republike Slovenije za šolstvo in Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto. Za posebne zasluge pri delu in organizaciji sta zahvalo prejela predsednica Društva Triglav Marija Grbić in Stanko Prosen. Dogodka, ki so ga organizatorji popestrili s filmskim pregledom dvajsetletnega dela Društva in lepim kulturnim programom, v katerem so sodelovali MePZ Davorin Jenko, folklorna skupina, otroci, ki obiskujejo dopolnilni pouk slovenščine, ter pevka Laura Zober in pianist prof. Dejan Janković, so se poleg že omenjenih gostov udeležili tudi veleposlanica Republike Slovenije v BiH Zorica Bukinac, sekretar Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu Marjan Cukrov ter konzul Konzularne pisarne Republike Slovenije v Banji Luki Marjan Ristič. Slovesen dogodek in priznanja bodo lepa popotnica društvu za nadaljnje uspešno delo.

20. GODIŠNJICA UDRUŽENJA TRIGLAV

Udruženje Slovenaca Triglav RS Banjaluka ove godine obilježava dvadeset godina uspješnog rada. Tom prilikom je gradonačelnik Grada Banjaluka Igor Radojičić u petak, 13. aprila 2018. godine primio delegaciju iz Republike Slovenije. Glavna tema razgovora je bila saradnja na različitim područjima. Gradonačelnik je naveo dobru saradnju na području turizma i privrede te pohvalio povezivanje sa lokalnom zajednicom, naročito sa Ljubljanom, Mariborom, Novim Mestom i Kranjem, sa kojim je Grad Banjaluka pobratimljen. Vrlo važno je i povezivanje na kulturnom i obrazovnom nivou. Ministar za Slovence po svijetu Gorazd Žmavc je na svečanoj priredbi predsjednici Udruženja Mariji Grbić uručio priznanje i zahvalnicu Kancelarije Vlade RS za Slovence po svijetu za neprocjenjiv doprinos Udruženja Slovenaca Republike Srpske Triglav Banjaluka očuvanju slovenačkog identiteta u Republici Srpskoj. Udruženje je dobilo priznanje za dvadesetogodišnji predan i stvaralački rad van granica Slovenije i od Javnog fonda Republike Slovenije za kulturne djelatnosti i Slovenačke iseljeničke matice. Zahvalnice Udruženja Triglav za pomoć pri razvoju su dobili: Grad Banjaluka, Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske, Kulturni centar Banski dvor, Kancelarija Vlade Republike Slovenije za Slovence po svijetu, Ministarstvo za obrazovanje, nauku i sport Republike Slovenije, Zavod Republike Slovenije za školstvo i Društvo za razvijanje dobrovoljnog rada Novo Mesto. Za posebne zasluge pri radu i organizaciji su zahvalnice dobili predsjednica Udruženja Triglav Marija Grbić i Stanko Prosen. Događaju, koji su organizatori obogatili videosnimkom dvadesetogodišnjeg rada Udruženja i lijepim kulturnim programom u kojem su učestvovali Mješoviti hor Davorin Jenko, folklorna grupa Udruženja Triglav, djeca koja

Posebni dogodki

pohađaju dodatnu nastavu slovenačkog jezika, te pjevačica Laura Zober i pijanista prof. Dejan Janković, pored već pomenutih gostiju prisustvovali su i ambasadorica Republike Slovenije u BiH Zorica Bukinac, sekretar Kancelarije Vlade Republike Slovenije za Slovence po svijetu Marjan Cukrov te konzul Konzularne kancelarije Republike Slovenije u Banjaluci Marjan Ristič. Svečani događaj i priznanja će biti lijep podsticaj Udruženju za nastavak uspješnog rada.

O IZZIVIH MEDKULTURNEGA SOBIVANJA

Od četrтка, 17. maja, do sobote, 19. maja, je bilo v Banjaluki enajst strokovnih delavk iz Slovenije, ki so vključene v projekt Izzivi medkulturenega sobivanja. Petletni projekt poteka pod okriljem Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport in Evropskega socialnega sklada, koordinirata ga ISA Institut iz Ljubljane in Osnovna šola Koper. Profesorice in pedagoginje na 90 vrtcih, osnovnih in srednjih šolah pripravljajo programe vključevanja otrok priseljencev. Številni priseljenci prihajajo iz Bosne in Hercegovine, zato je pomembno, da strokovne delavke poznajo šolski sistem te države. Obiskale so Sarajevo in Banjaluko. V Banjaluki so jih prijazno sprejeli na Osnovni šoli Stanko Rakita Vrbanja in na Srednji gradbeni šoli. V obeh šolah sta jih pozdravila direktorja, več informacij o učnih načrtih in programih šol pa so jim dale tudi psihologinje, pedagoginje in profesorice. Na Osnovni šoli Stanko Rakita Vrbanja poučujejo tri veroizpovedi, zato sta se v pogovor vključila tudi učiteljica verouka in pravoslavni paroh. Na obeh šolah so gostje iz Slovenije izvedele veliko informacij, ki jim bodo koristile pri delu s priseljenci. Tudi pri dopolnilnem pouku slovenščine so učenci, ki se pripravljajo na vključitev v slovenski šolski sistem. Strokovne delavke so želele videti, kako poteka delo pri pouku, zato so obiskale učne ure za starejše in najmlajše. Tudi same so izvedle nekatere aktivnosti in tako preskusile didaktični material, ki so ga ustvarile za poučevanje slovenščine. Srečanje je bilo zelo prijetno, za učence je bila to dobrodošla popestritev učnih ur, za gostje pa priložnost, da so prisluhile raznolikim življenjskim zgodbam in razlogom za učenje slovenščine.

V imenu Društva Slovencev Triglav jih je pozdravila Marija Petković, podarila jim je tudi biltene in dvojezične knjige, ki jih je izdalo Društvo.

Barbara Hanuš

O IZAZOVIMA MEĐUKULTURNOG SUŽIVOTA

Od četrтка, 17. maja, do subote, 19. maja, u Banjaluci je boravilo jedanaest stručnih saradnica iz Slovenije, koje su uključene u projekat Izazovi međukulturenog suživota. Petogodišnji projekat traje pod okriljem Ministarstva za obrazovanje, nauku i sport i Evropskog socijalnog fonda, a koordinaciju vrše ISA Institut iz Ljubljane i Osnovna škola Koper. Profesorice i pedagozi u 90 vrtića, osnovnih i srednjih škola pripremaju programe uključivanja djece doseljenika. Brojni doseljenici dolaze iz Bosne i Hercegovine, zato je važno da stručni saradnici poznaju školski sistem te države. Posjetile su Sarajevo i Banjaluku. U Banjaluci su ih prijatno primili u Osnovnoj školi Stanko Rakita Vrbanja i u Srednjoj građevinskoj školi. U obe škole su ih pozdravili direktori, a više informacija o nastavnim planovima i programima škola su im dali i psiholozi, pedagozi i profesori. U Osnovnoj školi Stanko Rakita Vrbanja se predaju tri vjeroispovjesti, zato su se u razgovor uključili i učiteljica vjeronauke i pravoslavni paroh. U obe škole su gosti iz Slovenije saznali mnogo informacija, koje će im koristiti pri radu sa doseljenicima. I dodatnu nastavu slovenačkog jezika pohađaju učenici koji se pripremaju za uključivanje u slovenački školski sistem. Stručne saradnice su željele vidjeti kako se odvija nastava, zato su posjetile časove za starije i najmlađe. I same su izvele neke aktivnosti i tako isprobale didaktični materijal, koji su izradile za podučavanje slovenačkog jezika. Susret je bio veoma prijatan, za učenike je to bilo dobrodošlo obogaćivanje časova, a za goste mogućnost da čuju različite životne priče i razloge za učenje slovenačkog jezika.

U ime Udruženja Slovenaca Triglav ih je pozdravila Marija Petković, poklonila im biltene i dvojezične knjige, koje je izdalo Udruženje.

STROKOVNI SIMPOZIJ MLADI V TRANSNACIONALNIH POVEZAVAH

15. junija je v prostorih Hiše kulinarike v Novem mestu Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU v sodelovanju z DRPD Novo mesto in Uradom Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu organiziral celodnevni strokovni simpozij Mladi v transnacionalnih povezavah: medgeneracijski odnosi v izseljenskih skupnostih v prostoru nekdanje Jugoslavije. Pozdravne nagovore so imeli: dr. Marina Lukšič Hacin, ZRC SAZU; Branka Bukovec, Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto; Gregor Macedoni, Mestna občina Novo mesto; Jelena Malnar, Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu; Andrej Šter, Ministrstvo za zunanje zadeve; Tanja Fajon, poslanka v Evropskem parlamentu; dr. Marijanca Ajša Vižintin, Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC. Organizirano je bilo delo v skupinah izobraževanje in štipendiranje, vključevanje na trg dela in Evropska prostovoljska služba, postopki za pridobitev slovenskega državljanstva. Vsaka skupina je poročala o svojem delu, sprejeli so tudi zaključke in pobude.

STRUČNI SIMPOZIJUM "MLADI U TRANSNACIONALNIM VEZAMA"

15. juna, u prostorijama Kuće kulinarike u Novom Mestu, Institut za slovensko iseljeničtvo i migracije ZRC SAZU, u saradnji sa DRPD Novo Mesto i Kancelarijom Vlade Republike Slovenije za Slovence po svijetu, organizovao je cjelodnevni stručni simpozijum Mladi u transnacionalnim vezama: međugeneracijski odnosi u iseljeničkim zajednicama na prostoru nekadašnje Jugoslavije. Pozdravne govore su održali: dr Marina Lukšič Hacin, ZRC SAZU; Branka Bukovec, Društvo za razvijanje dobrovoljnog rada Novo Mesto; Gregor Macedoni, Opština Novo Mesto; Jelena Malnar, Kancelarija Vlade Republike Slovenije za Slovence po svijetu; Andrej Šter, Ministarstvo vanjskih poslova Slovenije; Tanja Fajon, poslanik u Evropskom parlamentu; dr Marijanca Ajša Vižintin, Institut za slovensko iseljeničtvo i migracije ZRC. Organizovan je rad u grupama: obrazovanje i stipendiranje, uključivanje na tržište rada i Evropska volonterska služba, postupci za dobijanje slovenačkog državljanstva, nakon čega su uslijedili izvještaji grupa i završetak savjetovanja.

NA SPREJEMU OB DNEVU DRŽAVNOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE

26. junija 2018 je bil v rezidenci Veleposlaništva Republike Slovenije v Sarajevu slavnostni sprejem ob obletnici dneva državnosti Republike Slovenije in Slovenske vojske.

V čudovitem ambijentu vrta rezidence se je zbralo okoli 400 gostov. Med povabljenimi so bili vodilni predstavniki diplomatskih zborov BiH, predstavniki mednarodne skupnosti, vojaški diplomatski zbor, predstavniki slovenskih podjetij v BiH, gospodarstveniki, predstavniki slovenskih društev v BiH, eminentni kulturni delavci in prijatelji Slovencev. Goste je nagovorila veleposlanica Zorica Bukinac. Častna gostja sprejema je bila slovenska članica Evropskega parlamenta Tanja Fajon, ki je v kratkem govoru pozdravila vse prisotne.

Ob izbrani hrani in izboru slovenskih vin je bilo vzdušje slavnostno. V glasbenem programu sta sodelovala orkester Slovenske vojske in diva sevdaha Amira Medunjanin.

V praznično urejenem prostoru, ob kulinaričnih doživetjih in glasbi so se vsi povabljeni sproščeno družili. Predstavniki slovenskih društev v BiH, med njimi je bila tudi Nataša Kajmaković, podpredsednica Društva Slovencev Triglav RS Banjaluka, so druženje izkoristili za pogovor o svojih programskih načrtih.

NA PRIJEMU POVODOM DANA DRŽAVNOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE

Dana 26. juna 2018. godine je Ambasada Republike Slovenije u BiH organizovala svečani prijem povodom Dana državnosti Republike Slovenije i Vojske Slovenije.

U prelijepom ambijentu vrta rezidencije se okupilo oko 400 gostiju. Među pozvanima su bili vodeći predstavnici diplomatskog kora BiH, predstavnici međunarodne zajednice, vojni diplomatski kor, predstavnici slovenačkih preduzeća u BiH, privrednici, predstavnici slovenačkih udruženja u BiH, eminentni kulturni radnici i prijatelji Slovenaca. Goste je pozdravila N.J.E. Zorica Bukinac. Počasna gošća prijema je bila slovenačka članica EP Tatjana Fajon, koja je kratkim govorom pozdravila sve prisutne.

Svečana atmosfera je bila uz izabranu hranu i predstavljeni izbor slovenačkih vina i ostalih pića, a gosti su uživali u muzičkom programu orkestra Vojske Slovenije. U programu je učestvovala i diva sevdaha Amira Medunjanin.

U tom praznično uređenom prostoru, kulinariici i muzici svi pozvani su se opušteno družili. Predstavnici slovenačkih udruženja u BiH, među kojima je bila i Nataša Kajmaković, potpredsjednica Udruženja Slovenaca Triglav RS Banjaluka, su ugodno druženje iskoristili za razgovor o budućim programima.

OBISK ŠTAJERSKE IN PRLEKIJE

Po večmesečnem uspešnem prostovoljnem delu je potreben kratek počitek za osvežitev in pridobitev moči za nadaljevanje dela, kajti do konca leta moramo realizirati še precej programov. Društvo je navezalo stike z mnogimi slovenskimi mesti in ustanovami, s katerimi ima skupne programe. V petek, 24. avgusta, je osem članov Društva Slovencev Triglav Banjaluka odšlo na tridnevni obisk na Štajersko in v Prlekijo. V programu, ki ga je sestavil naš prijatelj in gostitelj mag. Dušan Tomažič, so bila srečanja z županom občine Hoče - Slivnica dr. Markom Soršakom, z županom mestne občine Maribor dr. Andrejem Fištravcem in v Ormožu z direktorjem radia Prlek Petrom Kiričem. Pogovori, ki smo jih imeli, so potekali najprej o našem delu in o naši želji po skupnih programih, predvsem na področju šolstva in kulture. Glede na to, da Dušan Tomažič ni zgolj geograf, temveč tudi novinar, smo ob sprehodu po Mariboru odgovarjali na vprašanja novinarjem časopisa Večer, imeli pa smo tudi televizijsko snemanje za RTV Slovenija Maribor.

POSJETA ŠTAJERSKOJ I PRLEKIJI

Nakon višemjesečnog uspješnog volonterskog rada potreban je kratak odmor za osvježenje i prikupljanje snage za nastavak rada, jer je do kraja godine potrebno realizovati još dosta programa. Udruženje je uspostavilo veze sa mnogim slovenačkim gradovima i ustanovama sa kojima imamo zajedničke programe. U petak, 24. avgusta je osam članova Udruženja Slovenaca Triglav Banjaluka otišlo u trodnevnu posjetu Štajerske i Prlekije. Program koji je za nas sastavio naš prijatelj i domaćin mag. Dušan Tomažič, se sastojao od susreta sa načelnikom opštine Hoče-Slivnica dr. Markom Soršakom, načelnikom opštine Maribor dr. Andrejem Fištravcem i u Ormožu sa direktorom radija Prlek Petrom Kiričem. Razgovori koje smo vodili su bili o našem radu, interesu za planiranje zajedničkih programa, naročito na području školstva i kulture. S obzirom na to da Dušan Tomažič nije samo geograf već i novinar, tokom obilaska Maribora smo odgovarali na zadana pitanja novinara časopisa Večer a nije izostalo ni televizijsko snimanje RTV Slovenija Maribor.

VELEPOSLANICA GOPSA ZORICA BUKINAC V BANJALUKI

V sredo, 4. septembra 2018, je bila veleposlanica Republike Slovenije v BiH Zorica Bukinac na uradnem obisku v Banjaluki. Srečala se je s predstavniki slovenskega društva Triglav. Pogovor je potekal o delu Društva in o načrtih za naslednje leto. Gospa Bukinac nam je dala odlične zamisli in smernice za njihovo realizacijo. Pogovarjali smo se o rešitvi prostorske stiske. V novih prostorih bi delo Društva potekalo nemoteno. Problem prostora je veleposlanici Bukinac znan že od prej in ob vsakem obisku Banjaluke je o tem govorila s predstavniki mesta. Kljub obljubam problem še ni rešen.

Društvo mora nadaljevati z iskanjem rešitve. Vemo, da imamo ob tem in tudi ob reševanju drugih težav podporo veleposlaništva, posebno veleposlanice gospe Zorice Bukinac.

AMBASADORICA ZORICA BUKINAC U BANJALUCI

U srijedu, 4. septembra 2018. godine ambasadorica Republike Slovenije u BiH Zorica Bukinac je bila u službenoj posjeti u Banjaluci. Susrela se sa predstavnicima Udruženja Triglav. Razgovor je vođen o radu Udruženja i o planovima za narednu godinu. Gospođa Bukinac nam je dala odlične ideje i smjernice za njihovu realizaciju. Razgovarali smo i o rješavanju problema sa prostorom. U novim prostorijama bi rad Udruženja bio nesmetan. Problem prostora je ambasadorici Bukinac poznat od ranije i pri svakoj posjeti Banjaluke je o tome govorila sa predstavnicima grada. Uprkos obećanjima problem još uvijek nije riješen.

Udruženje mora nastaviti sa traženjem rješenja. Znamo da u tome a i u rješavanju drugih problema imamo podršku ambasade, naročito ambasadorice Zorice Bukinac.

KOPRSKI BIBLIOBUS GRE V BANJALUKO

Knjižničarji in ljubitelji pisane besede so si včeraj v Taverni pripravili posebno zabavo. Biblioparty, kot so jo poimenovali, je predstavljal vrhunec dogodkov, ki so Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper pripeljali do novega bibliobusa, na pot do Narodne in univerzitetne knjižnice Banjaluka pa so poslali starega, a še dobro ohranjenega.

Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper je lahko Narodni in univerzitetni knjižnici Banjaluke podarila stari bibliobus, ker je dobila novega, kar sta omogočili Mestna občina Koper in Ministrstvo za kulturo. Novi bibliobus je stal skoraj 299.000 evrov, koprski občina je prispevala 40 odstotkov, 180.000 evrov je prispevalo Ministrstvo za kulturo RS.

S pomočjo starega bibliobusa bodo lahko knjige v slovenskem jeziku prispele do Slovencev v Bosni in Hercegovini. Narodna in univerzitetna knjižnica Banjaluka bo z njim vzpostavila

bibliobusno dejavnost v občini Banjaluka, znotraj te mreže pa bo vzpostavila namenska postajališča za pripadnike slovenske narodne skupnosti v Bosni in Hercegovini. Kot nam je povedal **Dejan Valentinčič**, sekretar z Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu, izven državnih meja živi 500.000 Slovencev, v Banjaluki pa nekaj tisoč.

“Skupaj s slovenskim društvom Triglav bomo omogočili našim meščanom, da spoznajo slovensko kulturo in navade, saj bodo v bibliobusu tudi knjige v slovenskem jeziku, ki so sestavni del tega dragocenega darila,” je povedala Tatjana Dunović iz banjaluške Narodne in univerzitetne knjižnice. Akciji zbiranja slovenskih knjig so se namreč pod vodstvom slovenskih splošnih knjižnic priključile vse slovenske splošne knjižnice. Dodajmo še, da projekt podpira tudi Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Nataša Kajmaković, podpredsednica slovenskega društva Triglav v Banja Luki, je zadovoljna poudarila, da je prihod bibliobusa v Bosno in Hercegovino, prvega v državi, izjemnega pomena za Slovence: “Pomembno bo prispeval k uresničevanju naše želje, da ohranimo slovenski jezik in kulturo.”

Stari bibliobus jim je Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper podarila v trajno upravljanje, Narodna in univerzitetna knjižnica pa bo v imenu in za Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper izvajala bibliobusno dejavnost za pripadnike slovenske narodne skupnosti na širšem območju občine Banjaluka. Posebna bibliobusna postajališča bodo uredili v krajih Slatina, Laktaši in Banjaluka.

KOPARSKI BIBLIOBUS IDE U BANJALUKU

Bibliotekari i ljubitelji pisane riječi su 12.10. u Taverni priredili posebnu zabavu. Biblioparty, kako su je nazvali, je predstavljala vrhunac događaja, koji su Centralnu biblioteku Srečka Vilharja Koper doveli do novog bibliobusa, a na put do Narodne i univerzitetske biblioteke Banjaluka su poslali stari, ali još uvijek dobro očuvan bibliobus.

Centralna biblioteka Srečka Vilharja Koper je mogla Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci Banjaluka pokloniti stari bibliobus, jer je dobila novi, što su omogućili Gradska opština Koper i Ministarstvo za kulturu Republike Slovenije. Novi bibliobus je koštao skoro 299.000 evra, koparska opština je sufinansirala 40 procenata, a 180.000 evra je sufinansiralo Ministarstvo za kulturu Republike Slovenije.

Uz pomoć starog bibliobusa će knjige na slovenačkom jeziku moći doći do Slovenaca u Bosni i Hercegovini. Narodna i univerzitetska biblioteka Banjaluka će njime uspostaviti bibliobusnu djelatnost u Banjaluci, a unutar te mreže će uspostaviti namjenska stajališta za pripadnike slovenske zajednice u Bosni i Hercegovini. Kako nam je rekao Dejan Valentinčič, sekretar u Kancelariji za Slovence po svijetu, izvan državnih granica živi 500.000 Slovenaca, a u Banjaluci nekoliko hiljada.

“Zajedno sa slovenačkim udruženjem Triglav našim građanima ćemo omogućiti da upoznaju slovenačku kulturu i običaje, jer će u bibliobusu biti i knjige na slovenačkom jeziku, koje su sastavni dio tog dragocenog poklona,” rekla je Tatjana Dunović iz banjalučke Narodne i univerzitetske biblioteke. Akciji prikupljanja slovenačkih knjiga su se naime pod vodstvom slovenačkih opštih biblioteka priključile sve slovenačke opšte biblioteke. Važno je napomenuti da projekat ima podršku Kancelarije za Slovence po svijetu.

Nataša Kajmaković, potpredsjednica slovenačkog udruženja Triglav Banjaluka, je zadovoljno naglasila da je dolazak bibliobusa u Bosnu i Hercegovinu, prvog u državi, izuzetno značajan za Slovence: “Važno će doprinijeti ostvarenju naše želje da očuvamo slovenački jezik i kulturu.”

Stari bibliobus im je Centralna biblioteka Srečka Vilharja Koper poklonila na trajno upravljanje, a Narodna i univerzitetska biblioteka će u ime i za Centralnu biblioteku Srečka Vilharja Koper vršiti bibliobusnu djelatnost za pripadnike slovenačke zajednice na širem području opštine Banjaluka. Posebna bibliobusna stajališta će biti uređena u Slatini, Laktašima i Banjaluci.

LEKTORAT SLOVENSKEGA JEZIKA ODSLEJ TUDI V BANJALUKI

Na Filološki fakulteti v Banjaluki so v četrtek, 8. novembra 2018, odprli lektorat slovenskega jezika. Uvodoma nas je pozdravil dekan Filološke fakultete prof. dr. Petar Penda. Spregovoril je o pomenu lektoratov, ki študentom banjaluške Univerze omogočajo bogato izbiro učenja jezikov. V imenu Republike Slovenije je vse pozdravila slovenska veleposlanica v Bosni in Hercegovini Zorica Bukinac, ki je poudarila, da jezik ni le sredstvo sporazumevanja in ni le to, po čemer se pripadniki naroda prepoznajo. Citirala je misel Vuka Stefanovića Karadžića, da je duhovnost naroda v njegovem jeziku.

Dekan Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani prof. dr. Roman Kuhar je v pozdravnem govoru izpostavil pomen znanja jezikov. Jeziki gradijo mostove med kulturami, znanje nam omogoča vstop v kulturo in v družbo. V Evropi, v kateri danes vse preveč rušimo, je gradnja mostov izjemno pomembna. To je že enainšestdeseti lektorat slovenščine in prav vsak gradi mostove med kulturami, prispeva k širjenju slovenskega jezika in kulture in k akademskim izmenjavam. Odprtja so se poleg vodje konzularne pisarne Republike Slovenije Marjana Ristića udeležili predstavniki Ministrstva za izobraževanje Republike Srbske, predstavnik Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik Univerze v Ljubljani Damjan Huber, člani Društva Slovencev Triglav in študenti.

Odprtje lektorata ima simboličen in praktičen pomen. V Banjaluki je izredno močna slovenska skupnost, Društvo Slovencev Triglav združuje več kot tisoč članov, ohranjanje jezika in kulture je ena izmed prednostnih nalog Društva. Poleg dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture, ki združuje učence vseh generacij, bo zdaj možnost izobraževanja še na univerzitetni ravni. Tako se je ob podpori prof. dr. Biljane Babić, ki predava na Filološki in Filozofski fakulteti, uresničila dolgoletna želja Banjalučanov. Za podpis pogodbe je bila pomembna pomoč slovenskega veleposlaništva in sodelovanje Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik Univerze v Ljubljani. Del Centra je program Slovenščina na tujih univerzah, cilj programa je zagotavljati kakovosten študij slovenščine, spodbujati raziskovalno delo in meduniverzitetno sodelovanje.

V Banjaluki bo poučeval mag. Pavel Ocepek, ki ima že bogate izkušnje. Prav gotovo bo študente navdušil za učenje in raziskovanje slovenskega jezika. Zanimanje je veliko, vpisanih je sedemintrideset študentov. Pred vhodom v predavalnico je bila priložnostna razstava Izbrana dela slovenske književnosti iz zbirke Narodne in univerzitetne knjižnice Republike Srbske.

Barbara Hanuš

LEKTORAT SLOVENAČKOG JEZIKA OD SADA I U BANJALUCI

Na Filološkem fakultetu u Banjaluci su u četvrtak, 8. novembra 2018. godine, otvorili lektorat slovenačkog jezika. Na početku nas je pozdravio dekan Filološkog fakulteta prof. dr. Petar Penda.

Govorio je o značaju lektorata, koji studentima banjalučkog Univerziteta omogućava bogat izbor učenja jezika. U ime Republike Slovenije je sve pozdravila ambasadorica Slovenije u Bosni i Hercegovini Zorica Bukinac, koja je naglasila da jezik nije samo sredstvo sporazumijevanja već i ono po čemu se pripadnici naroda prepoznaju. Citirala je misao Vuka Stefanovića Karadžića da je duhovnost naroda u njegovom jeziku.

Dekan Filozofskog fakulteta Univerziteta u Ljubljani prof. dr Roman Kuhar je u pozdravnom govoru naglasio značaj znanja jezika. Jezici grade mostove među kulturama, znanje nam omogućava ulaz u kulturu i u društvo. U Evropi, u kojoj danas sve previše rušimo, gradnja mostova je izuzetno značajna. To je već šezdesetprvi lektorat slovenačkog jezika i svaki od njih gradi mostove među kulturama, doprinosi širenju slovenačkog jezika i kulture i akademskim razmjenama. Na otvaranju su, pored šefa Konzularne kancelarije Republike Slovenije Marjana Rističa, učestvovali predstavnici Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske, predstavnik Centra za slovenački kao drugi/strani jezik Univerziteta u Ljubljani Damjan Huber, članovi Udruženja Slovenaca Triglav i studenti.

Otvaranje lektorata ima simboličan i praktičan značaj. U Banjaluci je izuzetno jaka slovenačka zajednica, Udruženje Slovenaca Triglav udružuje više od hiljadu članova, a očuvanje jezika i kulture je jedan od najvažnijih zadataka Udruženja. Pored dodatne nastave slovenačkog jezika i kulture, koji udružuje učenike svih generacija, sada će mogućnost obrazovanja biti i na univerzitetskom nivou. Tako se uz podršku prof. dr Biljane Babić, koja predaje na Filološkom i Filozofskom fakultetu, ostvarila dugogodišnja želja Banjalučana. Za potpis ugovora je bila značajna pomoć slovenačke ambasade i saradnja Centra za slovenački kao drugi/strani jezik Univerziteta u Ljubljani. Dio Centra je program Slovenački jezik na stranim univerzitetima, a cilj programa je uspostaviti kvalitetan studij slovenačkog jezika, te podstaći istraživački rad i međuuniverzitetsku saradnju.

U Banjaluci će podučavati mag. Pavel Ocepek, koji ima mnogo iskustva. Sigurno će studente podstaći na učenje i istraživanje slovenačkog jezika. Zanimanje je veliko, upisanih je 37 studenata. Pred ulazom u salu su bila izložena Izabrana djela slovenačke književnosti iz zbirke Narodne i univerzitetske biblioteke Republike Srpske.

LIKOVNA DELA NAŠIH UČENCEV NA RAZSTAVI V MESTNI KNJIŽNICI GROSUPLJE

Združenje Slovenska izseljenska matica je že spomladi razpisalo natečaj za ilustracijo zgodbe Louisa Adamiča. Na temo Iz mnogih dežel so ustvarjali tudi učenci dopolnilnega pouka slovenščine. Ilustrirali so zgodbi Ko je hišni zvonec zazvonil in Silvestrovo v New Yorku.

V ponedeljek, 4. decembra, so v Mestni knjižnici Grosuplje odprli razstavo otroških likovnih del in razglasili nagrajence natečaja. Zbrane so pozdravili direktorica Mestna knjižnice Grosuplje Roža Kek, župan Občine Grosuplje Peter Verlič, predsednik Združenja SIM Sergij Pelhan in predstavnica Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu Jelena Malnar. Program je povezovala Larisa Daugul. Sodelovali so otroci gledališča Hiška pod vodstvom mentorice Irene Žerdin in mladi glasbeniki Gross upi z mentorico Polono Udovič.

Natečaja se je udeležilo 130 mladih iz sedmih držav: Bosne in Hercegovine, Srbije, Hrvaške, Češke, Nemčije, Slovenije in Poljske. V kategoriji do 8 let je najboljšo risbo z naslovom Zelenec poje banano narisal Miha Miklavžina, v kategoriji od 8 do 15 let pa naša učenka Mihaela Lunić. Njena risba Lakota v očeh je tudi na vabilu na razstavo in na priznanjih. Skupinsko nagrado so prejeli učenci iz OŠ Dornberk, ki so poslali domiselno izdelane kolaže. Vsi udeleženci natečaja so prejeli zahvale in majhna darila. Razstava bo marca 2018 na ogled v avli ZRC SAZU, kasneje pa tudi v prostorih Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Barbara Hanuš

LIKOVNI RADOVI NAŠIH UČENIKA NA IZLOŽBI U GRADSKOJ BIBLIOTECI GROSUPLJE

Udruženje Slovenačka iseljenska matica je još na proljeće objavila konkurs za ilustraciju priča Louisa Adamiča. Na temu Iz mnogih država su stvarali i učenici dodatne nastave slovenačkog jezika. Ilustrovali su priče Kad je kućno zvonce zazvonilo i Nova Godina u Njujorku.

U ponedjeljak, 4. decembra, su u Gradskoj biblioteci Grosuplje otvorili izložbu dječijih likovnih radova i proglasili dobitnike nagrada. Okupljene su pozdravili direktorica Gradske biblioteke Grosuplje Roža Kek, načelnik opštine Grosuplje Peter Verlič, predsjednik Udruženja SIM Sergij Pelhan i predstavnica Kancelarije Vlade Republike Slovenije za Slovence po svijetu Jelena Malnar. Program je vodila Larisa Daugul. Učestvovali su djeca pozorišta Hiška pod vodstvom mentorice Irene Žerdin i mladi muzičari Gross upi sa mentoricom Polonom Udovič.

Na konkursu je učestvovalo 130 mladih iz sedam država: Bosne i Hercegovine, Srbije, Hrvatske, Češke, Njemačke, Slovenije i Poljske. U kategoriji do 8 godina je najbolji crtež pod naslovom Gušter jede bananu nacrtao Miha Miklavžina, a u kategoriji od 8 do 15 godina naša učenica Mihaela Lunić. Njen crtež Lakoća u očima je i na pozivu na izložbu i na priznanjima. Zajedničku nagradu su dobili učenici iz OŠ Dornberk, koji su poslali inovativno izrađene kolaže. Svi učesnici konkursa su dobili zahvale i male poklone. Izložba će u martu 2018. godine biti na prikazana u holu ZRC SAZU, a kasnije i u prostorijama Kancelarije za Slovence po svijetu.

DEDEK MRAZ IN BOŽIČEK MED BANJALUŠKIMI OTROKI

Za podmladek se Društvu Slovencev Triglav Banjaluka ni treba bati. V soboto, 16. decembra, je v Židovskem kulturnem centru kar vrvelo, toliko je bilo malčkov, ki so prišli počakat dedka Mraza.

Nekateri so še v plenica, drugi pa že obiskujejo dopolnilni pouk slovenščine. Učenci, ki hodijo k pouku, so recitali pesmi slovenskih pesnikov, najmlajši so jim pozorno prisluhnili.

Po programu otrok so sledile še pravljice in pesmi v izvedbi Brede in Darka Kočeverja iz Črnomlja. Umetnika iz kulturno-umetniškega društva Zlata skledica sta predstavila umetnost gledališča kamišibaj. Pripeljala ju je gospa Branka Bukovec z Društva za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto. Tako smo v Banjaluki prvič lahko prisluhnili temu gledališču med slikami in besedami, ki je v Sloveniji zelo priljubljeno.

Po kulturnem programu smo poklicali dedka Mraza. Ni prišel sam, z njim je bil tudi Božiček, v dvorani pa sta ga čakala dva palčka pomagalka. Palčka sta poskrbela, da nihče izmed otrok ni ostal brez darila. V velikih paketih so bile poleg slaščic tudi knjige, za njih se zahvaljujemo Bralni znački Slovenije in založništvu Buča. Zgodbe v slovenščini bodo otroke spremljale v prihodnjem letu, ob njih se bodo nekateri naučili prvih slovenskih besed. Po sproščenem druženju z dedkom Mrazom in Božičkom smo si zaželeli veliko lepega v letu, ki prihaja.

Barbara Hanuš

DEDA MRAZ I DJED BOŽIČNJAK MEĐU BANJALUČKOM DJECOM

Za podmladak se Udruženje Slovenaca Triglav Banjaluka ne treba bojati. U subotu, 16. decembra, Jevrejski kulturni centar je bio pun, toliko je bilo djece koja su došla dočekati Deda Mraza.

Neki su još u pelenama, a drugi već pohađaju dodatnu nastavu slovenačkog jezika. Učenici koji pohađaju nastavu recitali su pjesme slovenačkih pjesnika, a najmlađi su ih pozorno slušali.

Nakon programa djeca su pogledala bajke i pjesme u izvođenju Brede i Darka Kočevera iz Črnomlja. Umjetnici iz kulturno-umjetničkog društva Zlata skledica su predstavili umjetnost pozorišta kamišibaj. Dovala ih je gospođa Branka Bukovec iz Društva za razvijanje dobrovoljnog rada Novo Mesto. Tako smo u Banjaluci prvi put vidjeli to pozorište među slikama i riječima, koje je u Sloveniji veoma omiljeno.

Nakon kulturnog programa pozvali smo Deda Mraza. Nije došao sam, sa njim je bio i Djed Božičnjak, a u dvorani su ih čekala dva patuljka pomagača. Patuljci su se pobrinuli da niko od djece ne ostane bez poklona. U velikim paketima su pored slatkiša bile i knjige, a za njih zahvaljujemo Čitalačkoj znački Slovenije i fondaciji Buča. Priče na slovenačkom jeziku će djecu pratiti i naredne godine, uz njih će neki naučiti prve slovenačke riječi. Nakon opuštenog druženja sa Deda Mrazom i Dedom Božičnjakom smo zaželjeli mnogo lijepoga u narednoj godini.

PREDSTAVI KAMIŠIBAJ ZA OTROKE IN STAREJŠE

V soboto, 16. decembra, sta v Banjaluci nastopila Breda in Darko Kočevar iz Črnomlja. V sodelovanjem z Društvom za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto smo videli dve kamišibaj predstavi – prvo za otroke in drugo za mladostnike in odrasle.

Po predstavah je bil čas za prijetno prednovoletno druženje ob prigrizku.

Ali veste, kaj je kamišibaj? Kamišibaj gledališče je edinstvena oblika uprizoritvene umetnosti. Je pripovedovanje ob slikah. Prihaja z Japonske, kjer kami pomeni papir, šibaj pa gledališče. Pripovedovalec oz. kamišibajkar stoji ob malem lesenem odru. Ob pripovedovanju v odru menja slike, ki prikazujejo pomembne dogodke zgodbe.

Vsaka predstava se začne z udarjanjem dveh paličic drugo ob drugo. Umetnika iz Slovenije sta za otroke pripravila pesem Srečka Kosovela Sončnica na rami, izbor Župančičevih Mehurčkov in pesnitev Roalda Dahla Krava. Za starejše sta dodala še pravljico o tem, kako je v Belo Krajino prišlo žganje. Predstavi si je ogledala tudi prejšnja učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine Nina Gradič Planko, ki nam je prinesla čisto posebno darilo – oder kamišibaj. V Sloveniji je kamišibaj dragocen pedagoški pripomoček in tudi v Banjaluci smo se razveseli odra, ki ga bomo lahko uporabljali pri dopolnilnem pouku slovenščine.

Barbara Hanuš

PREDSTAVE KAMIŠIBAJ ZA DJECU I ODRASLE

U subotu, 16. decembra, u Banjaluci su nastupali Breda i Darko Kočevar iz Črnomlja. U saradnji sa Društvom za razvijanje dobrovoljnog rada Novo Mesto vidjeli smo dvije kamišibaj predstave – prvu za djecu i drugu za mlade i odrasle.

Nakon predstava smo imali prijatno prednovogodišnje druženje.

Znate li šta je kamišibaj? Kamišibaj pozorište je jedinstven oblik izvedbene umjetnosti. To je pričanje uz slike. Dolazi iz Japana, gdje kami znači papir, a šibaj pozorište. Pripovjedač odnosno kamišibajkar stoji uz malu pozornicu od drveta. Tokom pripovijedanja na pozornici mijenja slike koje prikazuju značajne događaje i priče.

Svaka predstava počinje udaranjem dvije palice jednu od drugu. Umjetnici iz Slovenije su za djecu pripremili pjesmu Srečka Kosovela Sončnica na rami, izbor Župančičevih Mehurčkov i pjesmu Roalda Dahla Krava. Za starije su dodali i bajku o tome kako je u Belu Krajinu došla rakija. Predstave je gledala i prethodna učiteljica dodatne nastave slovenačkog jezika Nina Gradič Planko, koja nam je donijela baš poseban dar – pozornicu kamišibaj. U Sloveniji je kamišibaj dragocjeno pedagoško pomagalo pa smo se i u Banjaluci obradovali pozornici koju ćemo moći upotrebljavati tokom dodatne nastave slovenačkog jezika.

RAZLIČNI OBRAZI SLOVENŠČINE ALI SLOVENŠČINA IN SRBŠČINA V STIKU

V petek, 9. februarja, je na Filološki fakulteti v Banjaluki gostovala dr. Nataša Pirih Svetina s Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Dr. Nataša Pirih Svetina je na Filozofski fakulteti v Ljubljani diplomirala iz slovenščine in umetnostne zgodovine. Leta 2001 je zagovarjala doktorsko disertacijo Razvoj jezikovne zmožnosti pri usvajanju slovenščine kot drugega jezika. Delala je kot strokovna sodelavka na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, zdaj je lektorica za slovenski jezik na oddelku za slovenistiko ter izredna profesorica za predmete s področja slovenščine kot tujega jezika. Strokovne članke objavlja v domačih in tujih revijah, s svojimi predavanji je že gostovala v Zagrebu, Beogradu, Novem Sadu, Celovcu, Padovi in Krakovu. Predavanju v Banjaluki je dala naslov Različni obrazi slovenščine ali slovenščina in srbščina v stiku. Gostjo je pozdravila dr. Biljana Babić, ki na Filološki fakulteti predava tudi predmet Srpsko – slovenačke jezičke paralele. Študenti srbščine in ruščine so z zanimanjem prisluhnili predavanju o razlikah in skupnih značilnostih med slovenščino in srbščino, jezikovnih ovir ni bilo. Upamo, da je gostujoče predavanje, ki ga je podprlo Društvo Slovencev Triglav Banjaluka, začetek tesnejšega sodelovanja med fakultetama.

Barbara Hanuš

RAZLIČITA LICA SLOVENAČKOG JEZIKA ILI SLOVENAČKI I SRPSKI JEZIK U DODIRU

U petak, 9. februara, je na Filološkom fakultetu u Banjaluci gostovala dr. Nataša Pirih Svetina sa Filozofskog fakulteta Univerziteta u Ljubljani. Dr. Nataša Pirih Svetina je na Filozofskom fakultetu u Ljubljani diplomirala slovenački jezik i istoriju umjetnosti. 2001.godine je odbranila doktorsku disertaciju Razvoj jezičkih mogućnosti pri usvajanju slovenačkog kao drugog jezika. Radila je kao stručni saradnik na Centru za slovenački kao drugi i strani jezik na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Ljubljani, a sada je lektorica za slovenački jezik na Odsjeku za slovenistiku i vanredna profesorica za predmete sa područja slovenačkog kao stranog jezika. Stručne članke objavljuje u domaćim i stranim časopisima, a svojim predavanjima je već gostovala u Zagrebu, Beogradu, Novom Sadu, Celovcu, Padovi i Krakovu. Predavanju u Banjaluci je dala naslov Različita lica slovenačkog jezika ili slovenački i srpski jezik u dodiru. Gošću je pozdravila dr. Biljana Babić, koja na Filološkom fakultetu predaje predmet Srpsko – slovenačke jezičke paralele. Studenti srpskog i ruskog jezika su sa zanimanjem slušali predavanje o razlikama i zajedničkim karakteristikama slovenačkog i srpskog jezika, jezičkih prepreka nije bilo. Nadamo se da je gostujoće predavanje, koje je podržalo Udruženje Slovenaca Triglav Banjaluka, početak bliže saradnje među fakultetima.

PREDSTAVITEV FRANCETA PREŠERNA V OTROŠKI KNJIŽNICI BORIK

Učenci dopolnilnega pouka slovenščine v Otroški knjižnici Borik v Banjaluki vsako leto predstavljamo slovenski jezik in književnost. Vodja oddelka gospa Aleksandra Čvorović povabi učence sosednjih šol in skupine učencev vedno z zanimanjem prisluhnejo uram, ki jih pripravimo. Februar je mesec kulture, zato smo se odločili, da spregovorimo o Francetu Prešernu. V petek, 23. februarja, so v knjižnico prišli učenci 9. razreda Osnovne šole Branko Čopić. Učence sta pozdravili Aleksandra Čvorović in predstavnica Društva Slovencev Triglav Marija Petković. O Prešernovem življenju je govorila Iva Potkonjak, njegovo delo pa je predstavila Aleksandra Špehar. Barbara Hanuš je prebrala pesem Zdravljica v slovenščini, Aleksandra Špehar pa prevod pesmi v srbščini. Učenci so dobili delovni list in pokazalo se je, da niso imeli težav pri reševanju. Zastavili smo jim tudi nekaj vprašanj in hitro smo slišali pravilne odgovore. Njihovo razumevanje slovenščine smo preskusili tako, da so po poslušanju pesmi Povodni mož povedali zgodbo Urške in povodnega moža. Je Urška preživela? Kje sta s povodnim možem živela? Vse to smo izvedeli v zadnjem delu ure, ko so učenci povedali, kako si zamišljajo nadaljevanje pesmi. Nasmejali smo se njihovim izvirnim zamislim. Februar ni le mesec kulture, ampak je tudi čas, ko maškare odganjajo zimo. Ker se takrat sladkamo s krofi, se je tudi predstavitev Franceta Prešerna zaključila s to priljubljeno slaščico.

Barbara Hanuš

PREDSTAVLJANJE FRANCA PREŠERNA U DJEČIJOJ BIBLIOTECI BORIK

Učenici dodatne nastave slovenačkog jezika u Dječijoj biblioteci Borik u Banjaluci svake godine predstavljaju slovenački jezik i književnost. Rukovodilac odsjeka gđa. Aleksandra Čvorović pozove učenike susjednih škola, a grupe učenika uvijek sa zanimanjem poslušaju časove koje pripremimo. Februar je mjesec kulture, te smo zato odlučili da govorimo o Francu Prešernu. U petak, 23. februara, su u biblioteku došli učenici 9. razreda Osnovne škole Branko Ćopić. Učenike su pozdravili Aleksandra Čvorović i predstavnica Udruženja Slovenaca Triglav Marija Petković. O Prešernovom životu je govorila Iva Potkonjak, a njegov rad je predstavila Aleksandra Špehar. Barbara Hanuš je pročitala pjesmu Zdravljica na slovenačkom jeziku, a Aleksandra Špehar prevod pjesme na srpskom jeziku. Učenici su dobili radni list i pokazalo se da nisu imali problema pri rješavanju. Postavili smo im i nekoliko pitanja i brzo smo čuli pravilne odgovore. Njihovo razumijevanje slovenačkog jezika smo provjerili tako da su nakon slušanja pjesme Povodni mož ispričali priču Urške i podvodnog čovjeka. Da li je Urška preživjela? Gdje je živjela sa podvodnim čovjekom? Sve to smo izveli u zadnjem dijelu časa kada su učenici rekli kako zamišljaju nastavak pjesme. Nasmijali smo se njihovim originalnim zamislima. Februar nije samo mjesec kulture, već je i vrijeme kada maškare tjeraju zimu. Pošto se tada zaslavimo krofnama, to se i predstavljanje Franca Prešerna završilo uz tu omiljenu poslasticu.

LEPLJENKA ZA MLADE

Od šolskega leta 2015/16 pod okriljem Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti potekajo literarno-likovne delavnice za mlade po vsej Sloveniji. Projekt smo poimenovali LEPLJENKA. Mentorja delavnice sta slovenska ustvarjalca pesnik in pisatelj Samo Dražumerič in ilustrator Peter Škerl.

Za vsakega mladega si želimo, da bi se v svet literarne umetnosti 'potopil' kar največkrat, saj nam z vsakim 'potopom na dah', le ta daruje refleksijo, občutje, odziv in inspiracijo – za delovanje tudi v vsakdanjem bivanju.

Razširja naša razmišljanja, jih pogloblja, hkrati pa nas brusi in kritične posameznike. Brati in razumeti »vrtenje sveta«, razmišljati in priti do svojih presoj. Vse to omogoča ustvarjanje LEPLJENK, pesmi, ki jih ne pišemo, ampak lepimo iz koščkov izrezanih besed.

V aprilu smo triletni projekt zaokrožili z izdajo kataloga, strokovnim predavanjem in ogledom novonastale filozofsko-dokumentarne drame KONS-O-VEL v Anton Podbevšek Teatru v Novem mestu v režiji Matjaža Bergerja. Do zaključka bo v projektu sodelovalo preko 15 slovenskih gimnazij in preko 400 dijakov.

Ker sodelovanja med Banjaluko in Novim mestom zahvaljujoč društvoma DRPD Novo mesto in Slovenskim društvom Triglav potekajo nenehno, smo kot goste povabili dijake Gimnazije Banjaluka.

V izmenjavi 16. 2. 2018 so sodelovali tudi dijaki Gimnazije Novo mesto in naši mladi člani Slovenskega društva Triglav.

Klavdija Kotar

KOLAŽ ZA MLADE

Od školske godine 2015/16 pod okriljem Javnog fonda Republike Slovenije za kulturne djelatnosti održavaju se literarno-likovne radionice za mlade po cijeloj Sloveniji. Projekt smo nazvali KOLAŽ. Mentori radionice su slovenački stvaraoci pjesnik i pisac Samo Dražumerič i ilustrator Peter Škerl.

Za svakog mladog želimo da se u svijet literarne umjetnosti 'utopi' jer, najčešće, svakim 'zaronom na dah', isti nam daruje refleksiju, osjećaj i inspiraciju – za rad i u svakodnevnom životu.

On širi naša razmišljanja, produbljuje ih, a istovremeno nas brusi u kritičke pojedince. Čitati i razumjeti »okretanje svijeta«, razmišljati i doći do svojih procjena. Sve to omogućuje stvaranje KOLAŽA odnosno pjesama, koje ne pišemo već lijepimo iz dijelova izrezanih riječi.

U aprilu će se trogodišnji projekt zaokružiti izdavanjem kataloga, stručnim predavanjem i gledanjem novonastale filozofsko-dokumentarne drame KONS-O-VEL u Anton Podbevšek Teatru u Novom Mestu u režiji Matjaža Bergera. Do kraja će u projektu učestvovati preko 15 slovenačkih gimnazija i preko 400 učenika.

S obzirom da saradnja između Banjaluke i Novog Mesta i to zahvaljujući DRPD Novo Mesto i Udruženju Slovenaca Triglav teče neprekidno, kao goste smo pozvali i učenike Gimnazije Banjaluka. U razmjeni, 16.2.2018. godine, učestvovali su i učenici Gimnazije Novo Mesto i mladi članovi Udruženja Slovenaca Triglav.

19. SREČANJE UČENCEV DOPOLNILNEGA POUKA SLOVENŠČINE

24. in 25. marca so se v Sarajevu zbrali vsi, ki se v Bosni in Hercegovini učijo slovenščino. Organizator srečanja je bila Zveza slovenskih društev v Bosni in Hercegovini Evropa zdaj, pripravilo ga je Slovensko društvo Cankar Sarajevo. Učenci iz Prijedora, Banjaluke, Slatine, Kaknja, Zenice, Tuzle in Sarajeva so uživali na zanimivih delavnicah. Predsednica Slovenskega društva Cankar Verica Džindo je poiskala odlične mentorje, ki so znali navdušiti mlade. V prvi delavnici so se preskusili v sabljanju, v drugi so presajali cvetje, v tretji so se učili, kako se nudi prva pomoč, v četrti so ustvarjali slike, udeleženci pete delavnice so pripravljali dramski prizor. Vsak učenec je lahko našel področje, ki ga zanima. Ob sproščenem druženju in ustvarjanju je sobotno popoldne v hotelu Saraj hitro minilo. Še pred večerjo je vsaka skupina predstavila svoje delo. Po večerji je bil v hotelu organiziran disko, starejši pa so si zabavo poiskali v mestu. Tudi naslednje dopoldne je bil čas za odkrivanje Sarajeva. Ogledali smo si Zemaljski muzej. Ta najstarejša, največja in najpomembnejša muzejska ustanova v Bosni in Hercegovini je bila ustanovljena že 1. februarja 1888. Muzej je bil dolgo zaprt, zdaj pa so njegove bogate zbirke spet na ogled. Sprehod po mestu smo zaključili s čevapčiči v lokalni Mrkva, potem pa smo se polni vtisov odpravili domov. Srečanja učencev podpira Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, letošnje je bilo že devetnajsto.

Barbara Hanuš

19. SUSRET UČENIKA DODATNE NASTAVE SLOVENAČKOG JEZIKA

Dana 24. i 25. marta su se u Sarajevu okupili svi koji u Bosni i Hercegovini uče slovenački jezik. Organizator susreta je bio Savez slovenačkih društava u Bosni i Hercegovini Evropa sad, a pripravilo ga je Slovensko društvo Cankar Sarajevo. Učenci iz Prijedora, Banjaluke, Slatine, Kaknja, Zenice, Tuzle i Sarajeva su uživali na zanimljivim radionicama. Predsjednica Slovenskog društva Cankar Verica Džindo je potražila odlične mentore, koji su oduševili mlade. U prvoj radionici su se okušali u mačevanju, u drugoj su presađivali cvijeće, u trećoj su učili kako pružiti prvu pomoć, u četvrtoj su slikali, a učesnici pete radionice su pripremali dramski prizor. Svaki učenik je mogao naći područje koje ga zanima. Uz opušteno druženje i stvaranje, subotnje popodne u hotelu Saraj je brzo prošlo. Već prije večere je svaka grupa predstavila svoj rad. Nakon večere je u hotelu bilo organizovano disko, a stariji su zabavu potražili u gradu. I naredno dopodne je bilo vrijeme za otkrivanje Sarajeva. Posjetili smo Zemaljski muzej. Ta najstarija, najveća i najznačajnija muzejska ustanova u Bosni i Hercegovini je osnovana još 1. februara 1888. godine. Muzej je bio dugo zatvoren, a sada se njegove bogate zbirke opet mogu pogledati. Šetnju po gradu smo zaključili čevapima u lokalni Mrkva, a nakon toga smo puni utisaka krenuli kući. Susret učenika podržava Kancelarija Vlade Republike Slovenije za Slovence po svijetu, a ove godine je bio održan devetnaesti put.

NOČ KNJIGE

Noč knjige je mednarodni dogodek, ki na svetovni dan knjige, 23. aprila, združi bralce vseh generacij. V Banjaluci smo se že tretje leto pridružili praznovanju. Letošnje leto je razglašeno za Cankarjevo leto, spominjamo se tudi sedemdesetletnice deklaracije o človekovih pravicah. Kako razmišljamo o pomenu človekovih pravic danes in kakšna je bila vizija Ivana Cankarja? Večer smo začeli s pesmijo Johna Lennona Pomisli. Pesem je v prevodu Milana Dekleve dosegljiva v slikanici, izdala jo je Amnesty International Slovenije. Lennon poje o svetu, kakršnega bi si vsi želeli. O kakšnem svetu je pisal Ivan Cankar? Kako je opozarjal na krivice, revščino in pohlep?

Naša Noč knjige je bila tako kot mnoge v Sloveniji namenjena vprašanju, kako aktualne so Cankarjeve misli danes. Mizo smo obložili s Cankarjevimi pesmimi, črticami, dramami, romani ter z deli o njem, tudi nove izdaje Cankarja v stripu niso manjkale. Zbrali smo se starejši, ki smo Cankarjeva dela brali v šoli, in mlajši, ki za Ivana Cankarja še niso slišali. Zanimiva izmenjava mnenj se je uglasila v razmišljanje o pomenu ljubezni, upanja in trdnih prepričanj. Vsak udeleženec je prejel knjižno darilo – knjigo Lučke Kajfež Bogataj Planet, ki ne raste. Avtorica se v svojem delu sprašuje, kakšen je svet, v katerem živimo, in kaj moramo storiti, da ga ohranimo. Hvala Javni agenciji za knjige RS, ki je s knjigami obogatila naše medgeneracijsko branje.

Barbara Hanuš

NOČ KNJIGE

Noč knjige je međunarodni događaj, koji na Svjetski dan knjige, 23. aprila, okupi čitaoce svih generacija. U Banjaluci smo se već treću godinu pridružili obilježavanju tog dana. Ova godina je proglašena za Cankarovu godinu, podsjećamo se i na 70. godišnjicu deklaracije o ljudskim pravima. Kako razmišljamo o značaju ljudskih prava danas i kakva je bila vizija Ivana Cankara? Veče smo počeli pjesmom Džona Lenona 'Imagine'. Pjesma je u prevodu Milana Dekleve dostupna u slikovnici koju je izdala Amnesty International Slovenije. Lennon pjeva o svijetu kakvog bismo svi željeli. O kakvom svijetu je pisao Ivan Cankar? Kako je upozoravao na nepravdu, siromaštvo i pohlepu? Naša Noč knjige je bila kao i mnoge u Sloveniji namijenjena pitanju koliko su danas aktuelne Cankarove misli. Na sto smo stavili Cankarove pjesme, pripovjetke, drame, romane te djela o njemu kao i nova izdanja Cankara u stripu. Okupili su se stariji, koji su Cankarova djela čitali u školi, i mlađi, koji za Ivana Cankara još nisu čuli. Zanimljiva razmjena mišljenja se usaglasila u razmišljanju o značenju ljubavi, nadanja i čvrstih uvjerenja. Svi učesnici su dobili knjigu na dar – knjigu Lučke Kajfež Bogataj 'Planet, koji ne raste'. Autorica se u svom djelu pita kakav je svijet u kojem živimo i šta moramo uraditi da ga očuvamo. Hvala Javnoj agenciji za knjige Republike Slovenije, koja je knjigama obogatila naše međugeneracijsko čitanje.

UČENCI IZ BANJALUKE PRI VRSTNIKIH IZ KRANJA

Učenci dopolnilnega pouka slovenščine iz Banjaluke so lani maja prvič obiskali vrstnike iz Kranja. Osnovnošolci so se družili z učenci Osnovne šole Franceta Prešerna, srednješolci pa z dijaki Gimnazije Franceta Prešerna. Kranjčani so nam jeseni obisk vrnil, takrat so se šole iz Kranja povezale s šolami iz Banjaluke in Slatine. Profesorji so se srečali v Banjaluki in v Kranju, 3. maja pa so naši učenci ponovno obiskali kranjske. Osnovnošolce so sprejeli učenci z osnovnih šol Franceta Prešerna, Matije Čopa, Jakoba Aljaža in Osnovne šole Predoslje. Tudi nekateri srednje-

šolci so bili gostje osnovnošolcev, drugi pa so se družili z vrstniki z Gimnazije Franceta Prešerna. Učenci so si ogledali šole, bili so pri pouku, prosti čas pa so preživeli z gostitelji. V petek popoldan smo vsi skupaj obiskali Planico, v soboto dopoldan pa so se naši učenci v Ljubljani udeležili tradicionalnega pohoda Pot ob žici. Mnogi učenci že dobro poznajo Gorenjsko, a cilj ekskurzije ni le spoznavanje znamenitosti, ampak predvsem druženje z vrstniki in obisk pouka. Vsaka ekskurzija je priložnost, da učenci spoznajo, ali razumejo učno snov in kako se v slovenščini sporazumevajo z vrstniki.

Barbara Hanuš

UČENCI IZ BANJALUKE KOD VRŠNJAKA IZ KRANJA

Učenci dodatne nastave slovenačkok jezika iz Banjaluke su prošle godine u maju prvi put posjetili vršnjake iz Kranja. Osnovci su se družili sa učenicima Osnovne škole Franca Prešerna, a srednjoškolci sa đacima Gimnazije Franca Prešerna. Kranjčani su nas u jesen posjetili, a tada su se škole iz Kranja povezale sa školama iz Banjaluke i Slatine. Profesori su se susreli u Banjaluci, a u Kranju, 3. maja su naši učenici ponovno posjetili kranjske. Osnovce su primili učenici iz osnovnih škola Franca Prešerna, Matije Čopa, Jakoba Aljaža i Osnovne škole Predoslje. I neki srednjoškolci su bili gosti osnovaca, a drugi su se družili sa vršnjacima iz Gimnazije Franca Prešerna. Učenici su posjetili škole, prisustvovali nastavi, a slobodno vrijeme proveli sa domaćinima. U petak popodne smo svi zajedno posjetili Planicu, a u subotu prijepodne su naši učenici u Ljubljani učestvovali na tradicionalnom pohodu Put uz žicu. Mnogi učenici već dobro poznaju Gorenjsku, a cilj ekskurzije nije samo upoznavanje znamenitosti, već i druženje sa vršnjacima i prisustvovanje nastavi. Svaka ekskurzija je mogućnost da učenici upoznaju ili shvate nastavno gradivo i kako da se na slovenačkom jeziku sporazumijevaju sa vršnjacima.

TUDI SLOVENŠČINA NA ŠOLSKE PRIREDITVI V SLATINI

Šolsko leto se izteka. Šole pripravljajo pregled svojega dela in nagradijo najboljše učence. Na OŠ Holandija v Slatini je bil v sredo, 30. maja, Dan dosežkov učencev. S prireditvijo so obeležili 105 let šolstva v Slatini in 45. rojstni dan Osnovne šole Holandija. Predstavili so se učenci vseh razredov, od prvošolcev do devetošolcev. Slišali smo šolski pevski zbor in recitatorje, ogledali smo si dramski prizor Zmehna pravljica, prisluhnili smo šolskim anekdotam, najmlajši in malo večji so nas navdušili s plesom in ritmiko. V Osnovni šoli Holandija že dolgo poteka dopolnilni pouk slovenskega jezika in kulture. Naši učenci so se predstavili tudi na šolski prireditvi. Elena in Katja Lunič, Gabrijela in Martina Tavčar, Stefan Kuprešak ter Julijana Jakša so nastopili v kratkem prizoru Zakaj smo na svetu. Dragoceno je, če v okolju, v katerega so se Slovenci priselili pred skoraj stotimi leti, še slišimo slovenščino.

Barbara Hanuš

I SLOVENAČKI JEZIK NA ŠKOLSKOJ PRIREDBI U SLATINI

Kraj je šolske godine. Škole pripremaju pregled svog rada i nagrađuju najbolje učenike. U OŠ Holandija u Slatini je u srijedu, 30. maja, održan Dan učeničkih postignuća. Priredbom su obilježili 105 godina školstva u Slatini i 45. rođendan Osnovne škole Holandija. Predstavili su se učenici svih razreda, od prvog do devetog. Slušali smo školski hor i recitatore, pogledali smo predstavu Zbunjena bajka, čuli smo o školskim anegdotama, a najmlađi i malo stariji su nas oduševili plesom i ritmikom. U Osnovnoj školi Holandija već dugo se održava dodatna nastava slovenačkog jezika i kulture. Naši učenici su se predstavili i na školskoj priredbi. Elena i Katja Lunič, Gabrijela i Martina Tavčar, Stefan Kuprešak te Julijana Jakša su nastupili u kratkom prizoru Zašto smo na svijetu. Dragocjeno je, ako u području, u koje su se Slovenci doselili prije skoro sto godina, još čujemo slovenački jezik.

PRAVLJIČNI ZAKLJUČEK POUKA Z IRENO CERAR

8. in 9. junija nas je obiskala Irena Cerar, dolgoletna urednica National Geographic Juniorja, publicistka in avtorica družinskih izletniških vodnikov Pravljične poti Slovenije, Pravljične poti v zgodovino in Kamniške pravljicne poti. 8. junija so se v Židovskem kulturnem centru zbrali srednješolci in odrasli. Irena Cerar jih je z ljudskimi pravljicami popeljala po različnih slovenskih pokrajinah. Svojo pripoved je dopolnila s fotografijami krajev, kjer te pravljice živijo, in z ilustracijami. V letu, ko obeležujemo evropsko leto kulturne dediščine, je imelo srečanje s pripovednim izročilom še poseben pomen. Poslušalci so pripovedovalki zbrano prisluhnili, vse v polni dvorani je povezala lepa slovenska beseda. Z obiskom Irene Cerar smo praznično zaključili to šolsko leto. Učencem smo podelili potrdila za obiskovanje dopolnilnega pouka slovenščine, za opravljeno bralno značko in za sodelovanje v projektu Knjižnica – veselje zakladov. Nekateri učenci so si zaslužili še posebno priznanje za redno obiskovanje pouka in sodelovanje pri dejavnostih ob pouku. Prav vse je čakala polna miza knjig, ki jih je podarila Knjižnica Antona Tomaža Linhartaradovljica, s katero sodelujemo v projektu Knjižnica – veselje zakladov. Tako bo tudi poletje polno zgodb.

Barbara Hanuš

BAJKOVITI KRAJ NASTAVE SA IRENOM CERAR

Dana 8. i 9. juna nas je posjetila Irena Cerar, dugogodišnja urednica National Geographic Juniorja, publicistica i autorica porodičnih izletničkih vodiča Bajkoviti putevi Slovenije, Bajkoviti putevi u istoriju i Kamniški bajkoviti putevi. Dana 8. juna su se u Jevrejskom kulturnom centru okupili srednjoškolski i odrasli. Irena Cerar ih je narodnim pričama vodila po različitim slovenačkim krajevima. Svoje pripovijedanje je dopunila fotografijama krajeva, gdje te bajke žive, i ilustracijama. U godini, kada obilježavamo Evropsku godinu kulturnog naslijeđa, susret sa ispričanom tradicijom ima još veći značaj. Slušaoci su gošću koja je pričala priče pažljivo slušali, a sve u punoj dvorani je povezala lijepa slovenačka riječ. Posjetom Irene Cerar smo praznično zaključili ovu školsku godinu. Učenicima smo podijelili potvrde za pohađanje dodatne nastave slovenačkog jezika, kao i za čitalačku značku i za saradnju u projektu Biblioteka – vasiona blaga. Neki učenici su dobili i posebno priznanje za redovno pohađanje nastave i saradnju u aktivnostima nastave. Baš sve je čekao pun sto knjiga, koje je poklonila Biblioteka Antona Tomaža Linhartaradovljica s kojom sarađujemo u projektu Biblioteka – vasiona blaga. Na taj način će i ljeto biti puno događaja.

OD STARIH PREDMETOV DO ZANIMIVIH PRAVLJIC

V nahrbtniku Irene Cerar, naše gostje ob zaključku šolskega leta, se skriva veliko starih predmetov. Kaj se zgodi, ko učenec iz nahrbtnika vzame en predmet? Previdno ga odvijte in že se začne pravljica o njem. Naj bo to majhen čeveljček, lepo okrašena skrinjica, velik ključ ali rjav lonček, prav vsak predmet skriva v sebi zgodbo. Učenci dopolnilnega pouka slovenščine iz Banjaluke, Slatine, Laktašev, Čelinca, Teslića in Prijedora so z zanimanjem prisluhnili pravljicam, ki so jih popeljale v čisto nov svet. V soboto, 9. junija, dopoldan so se v Klubu narodnih manjšin zbrali osnovnošolci, ki obiskujejo pouk v Banjaluki in Slatini. Skupaj s svojimi starši so uživali v napetih zgodbah. Učenci so prejeli potrdila za obiskovanje pouka, najbolj ponosni so bili najmlajši, ki so se slovenščino učili prvo leto. Med njimi so tudi taki, ki niso manjkali niti eno šolsko uro, zato so si zaslužili posebno nagrado. Podelili smo priznanja za bralno značko, vsak učenec pa si je lahko izbral knjigo. Zloženska Poletavci jih bo spomnila, da tudi poleti ne bodo pozabil na branje. Osmošolka Elena Lunić, ki je sodelovala na literarnem natečaju Hodil po zemlji sem naši, ki ga je razpisalo Slavistično društvo Dolenjske in Bele krajine, je prejela zbornik, v katerem je objavljena njena pesem. Ob zaključku šolskega leta je bilo pravljичno in praznično, naj bodo tudi počitnice prijetne.

Barbara Hanuš

OD STARIH PREDMETA DO ZANIMLJIVIH BAJKI

U rancu Irene Cerar, naše gošče povodom kraja školske godine, skriva se mnogo starih predmeta. Šta se dogodi kada učenik iz rancu uzme jedan predmet? Pažljivo ga odvijte i već počinje bajka o njemu. Možda će to biti mala cipela, lijepo ukrašena kutijica, veliki ključ ili smeđi lončić, baš svaki predmet skriva u sebi priču. Učenci dodatne nastave slovenačkog jezika iz Banjaluke, Slatine, Laktaša, Čelinca, Teslića i Prijedora su sa zanimanjem slušali bajke, koje su ih povele u čisto novi svijet. U subotu, 9. juna, prijepodne su u Klubu nacionalnih manjina došli osnovci koji pohađaju nastavu u Banjaluci i Slatini. Zajedno sa roditeljima su uživali u napetim pričama. Učenci su dobili potvrde za pohađanje nastave, a najponosniji su bili najmlađi, koji slovenački uče prvu godinu. Među njima su i oni koji nisu izostali sa niti jednog časa, zato su dobili posebnu nagradu. Podijelili smo priznanja za čitalačku značku, svaki učenik si je mogao izabrati knjigu. Brošura Poletavci će ih podsjetiti da ni ljeti ne zaborave na čitanje. Osnovka Elena Lunić, koja je učestvovala na literarnom konkursu Hodao sam po našoj zemlji, koji je objavilo Slavistično društvo Dolenjske in Bele krajine, je dobila zbornik u kojem je objavljena njena pjesma. Povodom kraja školske godine je bilo bajkovito i praznično, pa neka i raspust bude prijatan.

POLETNE ŠOLE V SLOVENIJI

Učenci dopolnilnega pouka slovenščine so tudi letos na poletnih šolah v Sloveniji združili prijetno s koristnim. Obisk poletnih šol in taborov je priložnost, da izboljšajo svoje znanje slovenščine, spoznajo nove prijatelje in aktivno preživljajo prosti čas. Naši učenci so se udeležili Mladinske poletne šole, ki jo v Ljubljani organizira Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik, poletne šole Halo, tukaj slovenski Mediteran, ki jo v Kopru organizira Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, poletne šole Slovenščina malo drugače, ki jo je v Murski Soboti pripravila Slovenska izseljenska matica, in poletne šole v Tolminu, ki jo organizirata Zavod RS za šolstvo in Center šolskih in obšolskih dejavnosti. Pouk na vseh poletnih šolah poteka dopoldan, popoldan pa je dovolj časa za raziskovanje okoliških znamenitosti, za ustvarjanje in za športne dejavnosti. Fotografije so s poletne šole v Tolminu, kjer so se naši učenci učili in družili s petdesetimi otroki iz petnajstih držav.

Barbara Hanuš

LJETNE ŠKOLE U SLOVENIJI

Učenci dodatne nastave slovenačkog jezika i ove godine na ljetnim školama u Sloveniji spajaju ugodno s korisnim. Pohađanje ljetnih škola i kampova je mogućnost da poboljšaju svoje znanje slovenačkog jezika, upoznaju nove prijatelje i aktivno provedu slobodno vrijeme. Naši učenici su učestvovali na Omladinskoj ljetnoj školi, koju u Ljubljani organizuje Centar za slovenački kao drugi/strani jezik, ljetnoj školi Halo, ovdje slovenski Mediteran, koju u Kopru organizuje Fakultet za humanističke studije Univerziteta na Primorskoj, ljetnoj školi Slovenački na malo drugačiji način, koju je u Murskoj Soboti pripremila Slovenačka iseljenička matica, i ljetnoj školi u Tolminu, koju organizuju Zavod Republike Slovenije za školstvo i Centar školskih i vanškolskih aktivnosti. Nastava se na svim ljetnim školama odvija prijepodne, a popodne je dovoljno vremena za obilazak okolnih znamenitosti, za stvaranje i za sportske aktivnosti. Fotografije su sa ljetne škole u Tolminu, gdje naši učenici uče i družu se sa 50 djece iz petnaest država.

SEJEM JEZIKOV V NARODNI KNJIŽNICI V BANJALUKI

Zavedanje kulturne in jezikovne raznolikosti je v sodobnem svetu nujno. V Evropski uniji poleg 24 uradnih jezikov govorijo še več kot 60 regionalnih in manjšinskih jezikov. K široki paleti jezikov v Evropi prispevajo tudi migracijski tokovi.

Na pobudo Sveta Evrope že od leta 2001 26. septembra praznujemo evropski dan jezikov, z njim želimo pokazati, da znanje

jezikov širi obzorja in ruši kulturne stereotipe. Na prireditvah, ki jih pripravijo v Narodni knjižnici v Banjaluci, sodelujemo tudi Slovenci.

Društvo Slovencev Triglav in učenci dopolnilnega pouka slovenščine smo na sejmu jezikov pripravili stojnico, na kateri so bili razstavljeni bilteni in dvojezične knjige, ki jih je Društvo izdalo, ni pa manjkala niti tradicionalna slovenska slaščica – potica. S plakati Beremo skupaj smo opozorili na to, da v Sloveniji poteka prvi Nacionalni mesec skupnega branja.

Pozornost obiskovalcev smo pritegnili s kvizom o Sloveniji in slovenščini. Mladi in tudi starejši so odgovarjali na vprašanja, vsak pravilni odgovor je bil nagrajen. Z različnimi dogodki Slovenci v Republiki Srbski pokazemo, da veliko ljudi govori slovenščino, več kot sto je učencev dopolnilnega pouka slovenščine. Znanje jezika mnogim pomaga pri študiju na slovenskih univerzah in pri iskanju zaposlitve. Večjezičnost je eno temeljnih načel Evropske unije, v knjižnici smo poleg slovenščine in srbsčine slišali še ruski, nemški, italijanski, španski, francoski in švedski jezik.

Barbara Hanuš

SAJAM JEZIKA U NARODNOJ BIBLIOTECI U BANJALUCI

Svijest o kulturnoj i jezikovnoj različitosti je u modernom svijetu neophodna. U Evropskoj uniji, pored 24 službena jezika, govori se više od 60 regionalnih i manjinskih jezika. Širokoj paleti jezika u Evropi doprinose i migracijski tokovi.

Na poticaj Savjeta Evrope još od 2001. godine dana 26. septembra obilježavamo Evropski dan jezika, a njime želimo pokazati da znanje jezika širi vidike i ruši kulturne stereotipe. Na priredbama koje organizuju u Narodnoj biblioteci u Banjaluci učestvuju i Slovenci.

Udruženje Slovenaca Triglav i učenici dodatne nastave slovenačkog jezika su na sajmu jezika postavili štand na kojem su bili izloženi bilteni i dvojezične knjige, koje je izdalo Udruženje, a nije nedostajalo ni tradicionalnog slovenačkog slatkiša – potice. Plakata Čitamo zajedno smo upozorili na to da u Sloveniji traje prvi Nacionalni mjesec zajedničkog čitanja. U njega su uključeni i Slovenci, koji žive u inostranstvu, a pripremamo se i za saradnju u evropskom projektu Udruženi u različitosti. Raspisan je i konkurs »I moj dom je dio Evrope«, a bogatstvo našeg kulturnog nasljeđa ćemo krajem oktobra predstaviti na zaključnom susretu u mjestu Pišece.

Pažnju posjetilaca smo privukli kvizom o Sloveniji i slovenačkom jeziku. Mladi i stari su odgovarali na pitanja, a svaki pravilan odgovor je bio nagrađen. Različitim događajima Slovenci u Republici Srpskoj pokazuju da mnogo ljudi govori slovenački jezik, a i samih učenika dodatne nastave slovenačkog jezika je više od stotinu. Znanje jezika mnogima pomaže pri studiju na slovenačkim univerzitetima i pri traženju posla. Višejezičnost je jedno od temeljnih načela Evropske unije, a u biblioteci smo pored slovenačkog i srpskog jezika čuli i ruski, njemački, italijanski, španski, francuski i švedski jezik.

OB BRANJU ZDRUŽUJEMO GENERACIJE IN SPOZNAVAMO SLOVENIJO

Učenci dopolnilnega pouka slovenščine iz Banjaluke, Slatine in Prijedora smo se pridružili vseslovenski akciji Nacionalni mesec skupnega branja. Pri pouku slovenščine brez branja ne gre, najmlajši ob branju spoznavajo slovensko abecedo in prve besede, starejši berejo leposlovna in poučna besedila.

Letos je evropsko leto kulturne dediščine, zato smo branje povezali s spoznavanjem slovenskih znamenitosti; naše teme so bile hrana, slovenski gradovi in prazniki. Ker je leto 2018 Cankarjevo leto, nismo pozabili na velikana slovenske besede. Prebrali smo njegovo črtico Pehar suhih hrušk. Ob spoznavanju tradicionalne slovenske hrane smo hrano, ki je značilna za posamezne pokrajine, vpisali na zemljevid. Zemljevide smo dopolnili tudi z opisom gradov ter šeg in navad. V knjigah Irene Cerar Pravljične poti Slovenije smo poiskali zgodbe, ki se dogajajo na gradovih. Pri bogatenju znanja o praznovanjih sta nam pomagali knjigi Slovenija praznuje Janeza Bogataja in Po praznikih diši Slavke Ilich. Veliko zanimivih informacij smo našli tudi v revijah in turističnih prospektih. Osnovnošolci so znanje o slovenskih praznikih pokazali na kvizu, ki ga 20. oktobra prirejamo v Banjaluki.

Evropski dan jezikov je bil priložnost, da projekt Nacionalni mesec skupnega branja predstavimo v Narodni knjižnici v Banjaluki. Na sejmu jezikov so bili razstavljeni plakati z ilustracijami slovenskih ustvarjalcev. Člani slovenskega Društva Triglav iz Banjaluke smo vključeni v evropski projekt Zdrženi v različnosti. Knjige so odlična priložnost za graditev mostov med kulturami, ob branju lahko spoznavamo, kaj imamo skupnega in v čem smo si različni. Na srečanju, ki ga ob zaključku projekta pripravlja Društvo Pleteršnikova domačija Pišece, bo priložnost za pogovor in druženje.

Nacionalni mesec skupnega branja se izteka, 168 izvajalcev je prijavilo kar 533 dogodkov. Mnoga druženja ob knjigah bodo postala tradicionalna in tudi mi bomo z branjem nadaljevali. V knjigah se skriva še veliko bogastva, odkrivamo ga ob učenju slovenščine.

Barbara Hanuš

UZ ČITANJE UDRUŽUJEMO GENERACIJE I UPOZNAJEMO SLOVENIJU

Učenci dodatne nastave slovenačkog jezika iz Banjaluke, Slatine i Prijedora su se pridružili sveslovenačkoj akciji Nacionalni mjesec zajedničkog čitanja. Nastava slovenačkog jezika ne može proći bez čitanja, najmlađi uz čitanje upoznaju slovenačku abecedu i prve riječi, stariji čitaju beletristiku i poučne tekstove.

Ove godine se obilježava Evropska godina kulturnog nasljeđa, zato smo čitanje povezali sa upoznavanjem znamenitosti Slovenije; naše teme su bile hrana, slovenački gradovi i praznici. S obzirom da je 2018. godina Cankarova godina, nismo zaboravili na velikana slovenačke riječi. Pročitali smo njegovu priču Pehar suhih krušaka. Uz upoznavanje tradicionalne slovenačke hrane smo hranu, koja je značajna za pojedinačne krajeve, upisali na kartu. Karte smo dopunili i opisom gradova te običaja. U knjigama Irene Cerar Putevi bajki Slovenije smo potražili priče, koje se događaju na tvrđavama. U obogaćivanju znanja o praznicima su nam pomogli knjige Slovenija praznuje Janeza Bogataja i Na praznike miriše Slavke Ilich. Mnogo zanimljivih informacija smo našli i u revijama i turističkim prospektima. Osnovci će znanje o slovenačkim praznicima pokazati na kvizu, koji organizujemo 20. oktobra u Banjaluci.

Evropski dan jezika je bio prilika da projekt Nacionalni mjesec zajedničkog čitanja predstavimo u Narodnoj biblioteci u Banjaluci. Na sajmu jezika su bili izloženi plakati sa ilustracijama slovenačkih stvaralaca. Članovi Udruženja Triglav iz Banjaluke su uključeni i u evropski projekt Udruženi u različitosti. Knjige su odlična mogućnost da se grade mostovi među kulturama, uz čitanje možemo upoznati šta imamo zajedničko i u čemu smo različiti. Događaj koji na kraju projekta organizuju Udruženje Pleteršnikova domačija Pišece, predstavlja mogućnost za razgovor i druženje.

Nacionalni mjesec zajedničkog čitanja se završava, 168 izvođača je prijavilo čak 533 događaja. Mnoga druženja uz knjigu će postati tradicionalna a i mi ćemo nastaviti sa čitanjem. U knjigama se skriva još mnogo bogatstva, a otkrivamo ga i uz učenje slovenačkog jezika.

KAJ VEMO O PRAZNIKIH?

Prazniki so tisti dnevi, ki jim dajemo poseben pomen, in tisti, ki so posvečeni kakemu posebnemu dogodku. So povod za druženje in veselje. Vsaka kultura ima svoje praznike, svoje obrede, ki se prenašajo iz roda v rod. Mladi morajo poznati pomen običajev, saj jih bodo le tako lahko ohranili. Društvo Slovencev Triglav Banjaluka sodeluje v evropskem projektu Združeni v različnosti, zato smo praznike v različnih kulturnih okoljih raziskovali tudi pri dopolnilnem pouku slovenščine. Seveda pa smo se posvetili predvsem slovenskim praznikom.

Svoje znanje smo pokazali na kvizu, ki je bil v Banjaluki v soboto, 20. oktobra. To je bil že šesti kviz za učence dopolnilnega pouka slovenščine iz vse Bosne in Hercegovine. Učencem iz Sarajeva, Zenice, Kaknja, Tuzle, Teslića, Slatine in Banjaluke sta se pridružila dva učenca iz Niša. Zbrali smo se v Židovskem kulturnem centru, prijetno dopoldne smo preživeli ob odgovarjanju na zanimiva vprašanja. Zmagala je ekipa Tuzle. Poslušalci so povsem napolnili dvorano in izvedeli veliko novega.

Kviz sta pripravila in vodila Darko Hederih, avtor knjig *Male sive celice*, in dramski igralec Pavle Ravnohrib. Taki dogodki so priložnost za druženje, ob pripravah na kviz se tudi marsikaj naučimo. Ali ste vedeli, da ima dedek Mraz na glavi kučmo, da kurenti zbirajo robčke, da gregorjevo praznujemo v spomin na čase, ko so se obrtniki veselili, da se je dan toliko podaljšal, da ni več treba delati ob svečah? Vse to so se učili naši učenci. To znanje je del kulturne dediščine in prav je, da mladi odraščajo ob zavedanju svojih korenin.

Barbara Hanuš

ŠTA ZNAMO O PRAZNICIMA?

Praznici su oni dani kojima dajemo poseban značaj i oni koji su posvećeni nekom posebnom događaju.

Oni su povod za druženje i veselje. Svaka kultura ima svoje praznike, svoje obrede, koji se prenose sa koljena na koljeno. Mladi moraju znati značenje običaja, jer će ih samo tako moći očuvati. Udruženje Slovenaca Triglav Banjaluka saraduje u evropskom projektu Ujedinjeni u različitosti, zato smo praznike u različitim kulturnim sredinama istraživali i tokom dodatne nastave slovenačkog jezika. Naravno, prvenstveno smo se posvetili slovenačkim praznicima.

Svoje znanje smo pokazali na kvizu, koji je organizovan u Banjaluci, u subotu, 20. oktobra. To je bio već šesti kviz za učenike dodatne nastave slovenačkog jezika iz cijele Bosne i Hercegovine. Učenicima iz Sarajeva, Zenice, Kaknja, Tuzle, Teslića, Slatine i Banjaluke su se pridružila dva učenika iz Niša. Okupili smo se u Jevrejskom kulturnom centru, a prijatno prijedodne smo proveli odgovarajući na zanimljiva pitanja. Pobjedila je ekipa iz Tuzle. Slušaoci su napunili dvoranu i saznali mnogo novoga.

Kviz su pripremili i vodili Darko Hederih, autor knjiga *Male sive celice*, i dramski glumac Pavle Ravnohrib. Takvi događaji su mogućnost za druženje, a kroz pripremu za kviz se mnogo toga i nauči. Da li ste znali da Deda Mraz na glavi nosi krznenu kapu, da kurenti skupljaju marame, da Gregorjevo praznujemo u sjećanje na vrijeme kada su se zanatlije radovali da se dan produžio i da ne treba više raditi uz svijeće? Sve to su učili naši učenici. To znanje je dio kulturnog naslijeđa i dobro je da mladi odrastaju uz svijest o svom porijeklu.

TUDI MOJ DOM JE DEL EVROPE

V okviru EU projekta Združeni v različnosti, v katerem je sodelovalo Društvo Slovencev RS Triglav Banjaluka, je bil razpisan likovni in fotografski natečaj Tudi moj dom je del Evrope. Udeležili so se ga tudi učenci dopolnilnega pouka slovenščine. Med likovnimi deli, ki so jih poslali na natečaj, smo na zaključnem srečanju projekta v kulturnem domu v Pišecah lahko občudovali risbe Jelene Sibinović, Jovana Dimitrijevića, Jovane Dukić ter Nikole in Nikoline Milošević. V atriju Upravne enote Brežice so bile razstavljene fotografije udeležencev projekta. Utrip Banjaluke sta v fotografski objektiv ujela Nikša Perušič in Ana Perić. Avtorji vseh razstavljenih del so prejeli priznanja.

Čestitamo mladim ustvarjalcem!

Barbara Hanuš

10. JUBILEJNI KVIZ ZA OTROKE V NIŠU

Učenci dopolnilnega pouka slovenščine iz Banjaluke so se odpravili na 10. jubilejni kviz za otroke v Nišu. Na poti so obiskali znamenita mesta v Republiki Srbski in Srbiji. V petek so se ustavili v Andrićgradu (Višegrad), v Drvengradu (Mokra Gora), na Zlatiboru in v Vrnjački banji, zvečer so prišli v Niš.

V soboto, 10. 11. 2018, so Elena Lunić, Nikša Perušič in Mirjana Makivić v Niškem kulturnem centru sodelovali na kvizu za otroke Gremo v Slovenijo. Naši otroci so zmagali, dobili so plaketo in kip za osvojeno prvo mesto, zahvalo za sodelovanje na kvizu in darila Slovenske kulturne skupnosti France Prešeren iz Niša. V nedeljo so obiskali živalski vrt v Beogradu in veseli prišli domov.

Lenka Perušič

PRIPOVEDI SOČE IN VRBASA

Sodelovanje Društva Slovencev Republike Srbske Triglav Banjaluka z drugimi društvi in ustanovami se vse bolj širi in postaja pomembnejše. Potrditev tega je nedavno objavljena antologija banjaluških in slovenskih pisateljev z naslovom *Priповedi Soče in Vrbasa*, ki je bila 17. novembra predstavljena v Narodni in univerzitetni knjižnici Republike Srbske.

Predstavitve so organizirali Literarni klub GOVORICA iz Nove Gorice, založnik Kuća poezije, Društvo prevajalcev ter Društvo pisateljev Srbske, Podružnica Banjaluka. Literarni večer je odprl pisatelj Zdravko Kecman. Njegove besede so govorile o dveh rekah, Soči in Vrbasu, o dveh mestih, Banjaluki in Novi Gorici, in o piscih, ki živijo, pišejo in ustvarjajo ob toku teh dveh rek. Impresivno je bilo poslušati primerjave: reki, ki izvirata z mogočno silo izvira, izrazite modre barve, v začetku hitri, tečeta skozi kanjone in korita, vdahneta življenje mestom, skozi katera tečeta, potem se umirita, postajata široki in takšni se izlivata Soča v morje, Vrbasa v Savo.

Večer je bil zelo lep. Med navdušenimi poslušalci na literarnem večeru je bil tudi predsednik Slovenske izseljenske matice Sergij Pelhan, ki je vse prisotne pozdravil. Pozdravom sta se pridružili tudi direktorica NUBRS Ljiljana Petrović Zečić in pisateljica, predsednica literarnega kluba iz Nove Gorice Darinka Kozinc.

Pri predstavitvi knjige so sodelovali slovenski pisatelji Darinka Kozinc, Boris Jukič, Milan Petek Levokov, Rajko Slokar, Andrej A. Golob in Katjuša Trampuž.

PRIČE SOČE I VRBASA

Saradnja Udruženja Slovenaca Republike Srpske „Triglav“ sa drugim udruženjima i institucijama sve više se širi i dobija na značaju. Potvrda tome je nedavno objavljena knjiga, antologija banjalučkih i slovenačkih proznih pisaca pod nazivom „Priče Soče i Vrbasa“, koja je promovisana u Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci Republike Srpske, 17. novembra.

Promociju su upriličili još Literarni klub „Govorica“ iz Nove Gorice, Izdavač „Kuća poezije“ i istoimeno Društvo prevodilaca i Udruženje književnika Srpske, Podružnica Banjaluka.

Veče je otvorio Zdravko Kecman, književnik, besjedom o dvjema rijekama, Soči i Vrbasu, gradovima Banjaluka i Novoj Gorici, te o piscima koji žive u vodotoku tih dvaju rijeka, pišu i stvaraju. Impresivno je bilo slušati uporedbe: obe rijeke izviru iz duboko zaglušujućeg vrela, obe su nebesko plave boje, veoma su brze i prolaze kroz uske tjesnace i korita, udahnjuju život gradovima kroz koje prolaze, a onda se šire u svom donjem vodotoku do ulijevanja Soče u more a Vrbasa u Savu.

Samo večer je proteklo je veoma impresivno, sve prisutne je najprije pozdravio predsjednik slovenske matice iseljenika Sergij Pelhan, zatim je riječ uzela direktorica NUBRS Ljiljana Petrović Zečić, i predsjednica književnog kluba iz Nove Gorice Darinka Kozinc, književnica.

U promociji su učestvovali slovenački pisci: Darinka Kozinc, Boris Jukič, Milan Petek Levokov, Rajko Slokar, Andrej A. Golob i Katjuša Trampuž.

KONCERT "VEČE UZ PRIM"

Ansambel Zdravka Čosića prireja vse leto mesečne koncerte. Ob koncu leta 2017, 11. decembra, je v Viječnici Banskega Dvora Ansambel priredil predpraznični koncert.

Številne ljubitelje koncertov Ansambla Zdravka Čosića je pozdravil povezovalac programa, poseben pozdrav je bil namenjen snemalcem RTV iz Novega Sada, ki so celoten potek koncerta snemali.

Na uspešno pripravljenem koncertu je poleg znanih pesnikov in glasbenih skupin sodeloval tudi MePZ Davorin Jenko Društva Slovencev Triglav. Ob tej priložnosti so bile podeljene zahvale za večletno sodelovanje članom Ansambla in mnogim prijateljem, ki že vrsto let nesebično podpirajo koncerte, ki jih prireja Ansambel Zdravka Čosića.

Zahvalo je dobil tudi MePZ Davorin Jenko Društva Slovencev Triglav Banjaluka. Društvo se zahvaljuje za izkazano pozornost z željo, da se naše sodelovanje tudi v bodoče nadaljuje.

KONCERT "VEČE UZ PRIM"

Ansambel Zdravka Čosića tokom cijele godine organizuje mjesečne koncerte. Na kraju 2017. godine, 11. decembra je održan pretpraznični koncert u Vijećnici Banskog dvora.

Brojne ljubitelje koncerta Ansambla Zdravka Čosića je voditelj programa pozdravio, a poseban pozdrav je bio namijenjen snimateljima RTV iz Novog Sada, koji su snimali cijeli koncert. Na uspješno organizovanom koncertu je, pored poznatih pjesnika i muzičkih grupa, učestvovao i Mješoviti hor Davorin Jenko Udruženja Slovenaca Triglav. Tom prilikom su bile podijeljene Zahvale za višegodišnju saradnju članovima Ansambla i dragim prijateljima, koji već niz godina daju nesebičnu podršku na koncertima, koje organizuje Ansambel Zdravka Čosića.

Među njima je Zahvalu dobio i Mješoviti hor Davorin Jenko Udruženja Slovenaca Triglav Banjaluka. Udruženje se zahvaljuje za iskazanu čast, sa željom da se obostrana saradnja i u budućnosti nastavi.

19. MARTINOVANJE V BANJALUKI

Društvo Slovencev RS Triglav je 18. novembra 2017 obeležilo tradicionalni praznik martinovanje. To je praznik, ki ga praznujemo že od začetka ustanovitve Društva. V Sloveniji se dan sv. Martina praznuje predvsem kot praznik vina. Do tega dne pravijo, da je mošt nečisto, grešno novo vino, ob današnjem blagoslovu pa postane pravo vino. Nekoč so se poganski predniki jeseni zahvalili bogovom za dobro letino, obenem pa so jih prosili za dobro letino tudi v naslednjem letu. Tudi mi, banjaluški Slovenci, se zahvaljujemo za dobre rezultate v letošnjem letu, ki

smo jih dosegli ob pomoči vseh tistih, ki so bili z name, in tudi onih, ki se nam niso mogli pridružiti.

Na začetku proslave je Otroška folklorna skupina Društva Slovencev Triglav zaplesala splet slovenskih narodnih plesov. Program je vodil Pavle Ravnohrib, ki je povabil članico Društva Ano Marjanović, da pozdravi vse prisotne. Sledil je govor konzula Konzularne pisarne Veleposlaništva Republike Slovenije v Banjaluci Marjana Rističa. V imenu Slovenske izseljenske matice je goste pozdravil gospod Sergij Pelhan, ki je ob tej priložnosti Društvu podaril knjige. Krst vina sta uprizorila Pavle Ravnohrib in Darko Hederih.

Vino je bilo kršчено in po tem svečanem obredu je sledil zabavni program. Zanj je poskrbel ansambel Efekt, ki so ga pripeljali predstavniki Društva za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto.

19. MARTINOVANJE U BANJALUCI

Udruženje Slovenaca RS »Triglav« je 18.11.2017. godine obilježilo tradicionalni praznik Martinovanje. To je praznik koji obilježavamo od samog osnivanja Udruženja. U Sloveniji se dan sv. Martina praznuje prvenstveno kao praznik vina. Do toga dana se mošt tretira kao nečisto i grešno novo vino, koje se uz blagoslov promijeni u pravo vino. Naši paganski preci su se u jesen zahvaljivali bogovima za dobru ljetinu i istovremeno ih molili za ponovno obilje u sljedećoj godini. I mi, banjalučki Slovenci, se zahvaljujemo za dobre rezultate u ovoj godini, koje smo postigli uz veliku pomoć svih onih koji su te večeri bili sa nama, ali i onih koji nam se nisu mogli pridružiti.

Proslavu je započela Dječija folklorna grupa Udruženja »Triglav« koja je izvela splet slovenačkih plesova. Program je vodio Pavle Ravnohrib koji je prvo pozvao predstavnicu Udruženja gđu. Anu Marjanović da pozdravi prisutne. Potom je uslijedio govor šefa Konzularne kancelarije Ambasade Slovenije u Banjaluci g. Marjana Rističa. Nakon njega je prisutne pozdravio g. Sergij Pelhan ispred Slovenačke iseljeničke matice i Udruženju uručio donaciju knjiga. Uvod u običaj krštenja vina su izveli Pavle Ravnohrib i Darko Hederih, nakon čega je izvršeno krštenje vina.

Nakon svečanog dijela programa uslijedio je zabavni dio uz ansambl Efekt koji su došli zajedno sa predstavnicima Društva za razvijanje dobrovoljnog rada Novo Mesto.

PREDAVANJE OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU: KAKO BLIZU IN HKRATI DALEČ STA SI SLOVENŠČINA IN SRBŠČINA?

8. februar je slovenski kulturni praznik, Prešernov dan. V Sloveniji na ta dan vse kulturne ustanove odprejo svoja vrata, obiskovalci lahko brezplačno obišejo številne koncerte, predstave in razstave. Združenje dramskih umetnikov Slovenije pred Prešernovim spomenikom v Ljubljani pripravi recital Prešernovih pesmi. Letošnji je bil že dvaintrideseti, potekal je pod naslovom Lepa beseda lepo mesto najde. Kako pa so povezane slovenske in srbske besede, kako se razumemo govornici teh dveh jezikov, kje so korenine jezikovnih stikov in kako Slovenijo in slovenske besede doživljajo tuji študenti, ki pridejo študirat na ljubljansko Univerzo? Odgovore na ta vprašanja smo dobili v predavanju dr. Nataše Pirih Svetina s Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, s katerim smo v Banjaluki obeležili Prešernov dan. Že naslov predavanja Kako blizu in hkrati daleč sta si slovenščina in srbščina? je zbuja radovednost. Ob številnih primerih je avtorica razložila, kaj govornem srbščine ob učenju slovenščine predstavlja največ težav. Pogosto se nam zdi, da se med seboj odlično razumemo, a zaradi bližine jezikov prihaja tudi do napačnega razumevanja. Pomislimo samo na besede lice in obraz, mesto in grad, čas in vreme ... Govorila je tudi o naglasih, besednem redu in skladnji. Dr. Nataša Pirih Svetina na Filozofski fakulteti v Ljubljani vodi tečaje za tuje študente, zato je svojo razlago popestrila z motivacijskimi pismi študentov, katerih materni jezik je srbščina. Ob njihovih besedilih smo dobro videli, kje in zakaj prihaja do napak. Zanimivemu predavanju so na OŠ Georgi Stojkov Rakovski prisluhnili učenci dopolnilnega pouka slovenščine iz treh skupin in tudi člani Društva Slovencev Triglav.

Barbara Hanuš

PREDAVANJE POVODOM SLOVENAČKOG KULTURNOG PRAZNIKA: KOLIKO SU SRPSKI I SLOVENAČKI JEZIK ISTOVREMENO BLISKI I UDALJENI?

8. februar je slovenački kulturni praznik, Prešernov dan. U Sloveniji na taj dan sve kulturne ustanove otvaraju svoja vrata, posjetioci mogu besplatno posjetiti brojne koncerte, predstave i izložbe. Udruženje dramskih umjetnika Slovenije pred Prešernovim spomenikom u Ljubljani pripremi recital Prešernovih pjesama. Ove godine je to organizovano već 32. put i to pod naslovom Lijepa riječ lijepo mjesto nađe. Kako su povezane slovenačke i srpske riječi, kako se mi govornici ta dva jezika razumijemo, gdje su korijeni jezičkih veza i kako Sloveniju i slovenačke riječi doživljavaju strani studenti, koji dođu studirati na ljubljanski Univerzitet? Odgovore na ta pitanja smo dobili tokom predavanja dr. Nataše Pirih Svetina sa Filozofskog fakulteta Univerziteta u Ljubljani, kojim smo u Banjaluci obilježili Prešernov dan. Već naslov predavanja Koliko blizu i istovremeno daleko su slovenački i srpski jezik? je pobudio interesovanje. Kroz brojne primjere je avtorica objasnila šta govornicima srpskog jezika kod učenja slovenačkog jezika predstavlja najveće probleme. Često nam se čini da se međusobno odlično razumijemo, a zbog bliskosti jezika dolazi i do pogrešnog razumijevanja. Pomislimo samo na riječi lice i obraz, mesto i grad, čas i vreme ... Govorila je i o naglascima, redu riječi i padežima. Dr. Nataša Pirih Svetina na Filozofskom fakultetu u Ljubljani vodi kurseve za strane studente, zato je svoje razlaganje obogatila motivacijskim pismima studenata, čiji maternji jezik je srpski. U njihovim tekstovima smo dobro vidjeli gdje i zašto dolazi do grešaka. Zanimljivo predavanje su na OŠ Georgi Stojkov Rakovski posjetili učenici dodatne nastave slovenačkog jezika iz tri grupe kao i članovi Udruženja Slovenaca Triglav.

KONCERT ZA ZALJUBLJENE

Valentinovo, dan za zaljubljenе, dan za mlade, dan za vse, ki žele ohraniti radoživost. V počastitev tega dne je bil 11. februarja 2018 v Banskem dvoru v Banjaluci Koncert za zaljubljenе. Koncert sta izvedla Tamburaški orkester mesta Banjaluka pod vodstvom mladega dirigenta Zlatana Mirića in Tamburaški orkester Dobreč iz Slovenije. Kot gost je nastopil znan in še vedno popularen šansonjer iz Slovenije Lado Leskovar. Številna publika je uživala ob čudovito izvedenih skladbah obeh tamburaških orkestror in pevskih solistov. Mestni tamburaški orkester je banjaluški publiki znan in vedno znova ga je vredno poslušati. Tamburaši iz Dobreča, iz male belokranjske vasi v Sloveniji, so znani širom sveta. Osvojili so največja evropska in svetovna priznanja. Njihov repertoar je širok. Stkan je iz zahtevnih klasičnih glasbenih skladb, od narodnozabavnih melodij do belokranjskega čočeka. Imajo dobre glasbenike in odličnega dirigenta. Dirigent Goran Zagorc je mlad, zelo nadarjen in izvrsten dirigent. Na koncertu je publika uživala ob čudoviti glasbi, petju solistov Mestnega tamburaškega orkestra in starih nepozabnih skladbah, ki jih je pel Lado Leskovar, še vedno šarmanten in duhovit pevec, ki je ustvaril posebno vzdušje, ko je pripovedoval zanimive dogodke iz svojega življenja pevca, igralca, gospoda burne preteklosti. Starejši poslušanci so se ob njegovih pesmih vrnili v mladost, mladi so doživljali njegovo interpretacijo romantično, skladno z večerom, ki se je imenoval Koncert za zaljubljenе.

KONCERT ZA ZALJUBLJENE

Valentinovo, dan za zaljubljenе, dan za mlade, dan za sve, koji žele očuvati vedrinu. Povodom toga dana, 11. februara 2018. godine je u Banskem dvoru u Banjaluci održan "Koncert za zaljubljenе". Koncert su izveli Tamburaški orkestar Grada Banjaluka pod vodstvom mladog dirigenta Zlatana Mirića i Tamburaški orkestar Dobreč iz Slovenije. Kao gost je nastupio poznati i još uvijek popularan šansonjer iz Slovenije Lado Leskovar. Brojna publika, koja je učestvovala na koncertu je uživala u divno izvedenim kompozicijama oba tamburaška orkestra i solista. Gradski tamburaški orkestar je banjalučkoj publici poznat i uvijek iznova ga vrijedi slušati. Tamburaši iz Dobreča, malog belokranjskog sela u Sloveniji, su poznat orkestar ne samo u Sloveniji, već i šire. Osvojili su najveća evropska i svjetska priznanja. Njihov repertoar je širok. Sastoji se od zahtjevnih klasičnih muzičkih kompozicija, preko narodno-zabavnih melodija, do belokranjskog čočeka. Zasluga toga su dobri instrumentalisti i odličan dirigent. Dirigent Goran Zagorc je mlad, veoma nadaren i vrstan dirigent. Na koncertu je publika uživala u divnoj muzici, pjevanju solista Gradskog tamburaškog orkestra i starih nazaboravnih kompozicija koje je izvodio Lado Leskovar, još uvijek šarmantan i duhovit pjevač, koji je publici priredio poseban osjećaj govoreći o zanimljivim događajima iz svog života kao pjevača, glumca, gospodina burne prošlosti. Stariji slušaoci su se kroz njegove pjesme vratili u mladost, mladi su doživjeli njegovu interpretaciju romantično, u skladu sa večeri kojoj je po nazivu i bio namijenjen, Koncert za zaljubljenе.

KONCERT PEVSKIH ZBOROV S PESMIJO MED PRIJATELJI

V petek, 27. aprila 2018, je Društvo Slovencev Triglav RS Banjaluka v Mladinskem domu v Banjaluki organiziralo koncert S pesmijo med prijatelji. Povod za izvedbo koncerta je bila obeležitev dvajsetletnega dela Društva Triglav. Pred 20. leti je bila slovenska pesem prvič zapeta na proslavi v Narodnem gledališču v Banjaluki in lepo je, če se sliši pesem tudi ob jubileju uspešnega dela Društva Triglav.

Tisti, ki so bili prisotni na koncertu, so uživali ob odlični izvedbi mladih pevcev in pevk MePZ Tabor Kalc 1869 iz slovenskega kraja Gornja Pivka. Pod dirigentsko palico mlade, nadarjene pianistke in skladateljice Ane Celih Lenart so peli znane slovenske narodne pesmi. Kantavtor Tone Škrlj, ki je leta 1994 ustanovil zbor, danes časten član tega zbora, je zapel dve pesmi. Tudi nastop gostiteljev MePZ Davorin Jenko Društva Triglav ni zaostajal za gosti, pevci iz Slovenije. Zasluga dobrega petja gre pevcem, a za njihovim uspehom je skrit trud in volja dirigentke mag. Vanje Topić. Zadnji je na koncertu nastopil Ansambel Zdravka Čosića. Njega ni potrebno predstavljati, saj ga vsi ljubitelji glasbe v Banjaluki poznajo. V Sloveniji ga poznajo na Štajerskem, od petkovega večera pa bo znan tudi na Krasu. Ta ansambel je poseben. Skupaj s pevci ustvarijo glasbo, ki bolnikom, zapornikom in starejšim, ki žive v domovih za starejše, daje optimizem, vsem, ki pridejo na koncert, pa gradi in utrjuje prijateljstvo.

KONCERT HOROVA „S PJESMOM MEĐU PRIJATELJIMA“

U petak 27. aprila 2018. godine je u Domu omladine u Banjaluci Udruženje Slovenaca Triglav RS Banjaluka organizovalo koncert S PJESMOM MEĐU PRIJATELJIMA. Povod za izvođenje koncerta je obilježavanje dvadesete godišnjice rada Udruženja Triglav. Prije 20 godina se slovenačka pjesma prvi put čula na proslavi u Narodnom pozorištu u Banjaluci i lijepo je kada se pjesma čuje i povodom jubileja uspješnog rada Udruženja Triglav.

Prisutni na koncertu su uživali u odličnoj izvedbi mladih pjevača Mješovitog hora Tabor Kalc 1869 iz slovenačkog mjesta Gornja Pivka. Pod dirigentskom palicom mlade, nadarene pijanistice i kompozitorice Ane Celih Lenart u uspješno priređenoj interpretaciji su pjevali poznate slovenačke narodne pjesme. I kantautor Tone Škrlj, koji je osnivač (1994.) sadašnjeg hora, a danas njegov počasni član, je zapjevao dvije kompozicije. Ni nastup domaćina Mješovitog hora Davorin Jenko Udruženja Triglav nije zaostajao za gostima, pjevačima iz Slovenije. Zasluga dobrog pjevanja ide svim pjevačima, a iza njihovog uspjeha skrivaju se volja i trud dirigentice Vanje Topić. Zadnji je na koncertu nastupio Ansambel Zdravka Čosića. Njega nije potrebno predstavljati, jer ga svi ljubitelji muzike u Banjaluci, a i šire, poznaju. U Sloveniji ga poznaju u Štajerskoj, a od petka će biti poznati i na Krasu. Taj ansambl je poseban. Njihovi koncerti nude posjetiocima prijatno i ležerno pjevanje bez kompleksa zajedno sa vokalistima. Bolesnicima, zatvorenicima i stanovništvu koje živi u domovima za starije daje optimizam, a svima koji su bili prisutni na koncertu pjesmom gradi i učvršćuje prijateljstvo.

„PO POTEH SVOJIH PREDNIKOV“

Pomlad je čas za ekskurzijo. Učenci dopolnilnega pouka slovenščine in člani Društva Slovencev Triglav smo v zadnjih letih obiskali osrednjo Slovenijo, Dolenjsko, Štajersko in Prekmurje. Letos je bil naš cilj Gorenjska. V četrtek, 3. maja, smo se odpeljali v Kranj. Ravnatelji kranjskih osnovnih šol Franceta Prešerna, Matije Čopa, Jakoba Aljaža in Osnovne šole Predoslje ter Gimnazije Franceta Prešerna so nam pripravili bogat program. Aleš Žitnik, ravnatelj Osnovne šole Franceta Prešerna, je bil že lani pobudnik sodelovanja med banjalušskimi in kranjskimi šolami, njegove zamisli se letos uresničujejo. Za mnoge učence in člane Društva to ni bil prvi obisk Kranja, a vendar so vsi videli veliko novega. Naš vodič Frenk nas je prvo popoldne popeljal po Kranju in nam z zanimivo razlago približal zgodovino in razvoj mesta. V petek dopoldan smo z njim odkrivali skrivnosti dveh gradov – Strmol in Predvor. V petek popoldan smo se skupaj z učenci, ki so bili dopoldan pri pouku, odpeljali v Planico. Nov nordijski center je vse navdušil, tudi pogled na skakalnice je veličasten. Nekateri so se povzpeli prav do vrha velikanke. V soboto dopoldan smo se odpeljali v Ljubljano, kjer smo se udeležili pohoda Pot ob žici. Letošnja prireditev je bila že 62., med 30.000 udeleženci, ki so prehodili vsaj del poti, smo bili tudi banjaluški Slovenci. Sodelovanje s prijaznimi gostitelji iz Kranja se bo še nadaljevalo, v petek zvečer je bila priložnost, da se bolje spoznamo. V Gimnaziji Franceta Prešerna so nam pripravili večerjo in kulturni program. Predstavila se je folklorna skupina Iskraemeco, ki ima vaje na OŠ Predoslje. Pokazali so nam gorenjske plesne in razložili, kakšna je gorenjska narodna noša. Naučili so nas belokranjsko kolo, vse pa so spravili v smeh s staro ljudsko igro izmenjave klobukov. Tekmovalci si podajajo klobuke, tako da ga vzamejo s svoje glave in ga položijo na sosedovo. Podajanje potekla v ritmu glasbe. Ko kateri od tekmovalcev ritma podajanja ne dohaja več, izpade iz igre. Tudi člani Društva Slovencev Triglav so se pomerili v tej zabavni igri. Ekskurzije so vedno polne novih doživetij in prav vsaka prinese kak dogodek, ki ga ne bomo pozabili. Ostane pa tudi spomin na zanimive zgradbe, lepoto pokrajine in na zgodbe ljudi, ki živijo v teh krajih.

Barbara Hanuš

„NA STAZAMA SVOJIH PREDAKA“

Proljeće je vrijeme za ekskurziju. Učenici dodatne nastave slovenačkog jezika i članovi Udruženja Slovenaca Triglav su prethodnih godina posjetili centralnu Sloveniju, Dolenjsku, Štajersku i Prekmurje. Ove godine je naš cilj bila Gorenjska. U četvrtak, 3. maja, smo krenuli u Kranj. Direktori kranjskih osnovnih škola Franca Prešerna, Matije Čopa, Jakoba Aljaža i Osnovne škole Predoslje te Gimnazije Franca Prešerna su nam pripremili bogat program. Aleš Žitnik, direktor Osnovne škole Franca Prešerna, je bio još prošle godine inicijator saradnje među banjalučkim i kranjskim školama, a njegove

zamisli su se ove godine ostvarile. Za mnoge učenike i članove Udruženja to nije bila prva posjeta Kranju, a ipak su svi vidjeli mnogo novog. Naš vodič Frenk nas je prvo popodne odveo u šetnju po Kranju i uz zanimljivu priču nam približio historiju i razvoj grada. U petak dopodne smo s njim otkrivali skrivene dijelove dvije tvrđave – Strmol i Preddvor. U petak popodne smo se zajedno sa učenicima, koji su prije podne bili na nastavi, otišli na Planicu. Novi nordijski centar je sve oduševio, a i pogled na skakaonice je veličanstven. Neki su se popeli skroz do vrha velike skakaonice. U subotu prije podne smo se odvezli u Ljubljano, gdje smo učestvovali na pohodu Put uz žicu. Ove godine je pohod organizovan već 62. put, a među 30.000 učesnika, koji su prošetali bar dio puta, bili su i banjalučki Slovenci. Saradnja sa prijatnim domaćinima iz Kranja će se nastaviti, a u petak naveče smo imali mogućnost da se bolje upoznamo. U Gimnaziji Franca Prešerna su nam pripremili večeru i kulturni program. Predstavila se folklorna grupa Iskraemeco, koja ima probe u OŠ Predoslje. Pokazali su nam gorenjske plesove i objasnili od čega se sastoji gorenjska narodna nošnja. Naučili su nas belokranjsko kolo, a sve nas nasmijali starom narodnom igrom mijenjanja šešira. Takmičari uzimaju šešire sa susjedove glave i polože ga na svoju. To se sve radi u ritmu muzike. Kada neki od takmičara ispadne iz ritma, ispada i iz igre. I članovi Udruženja Slovenaca Triglav su se oprobali u toj zabavnoj igri. Ekskurzije su uvijek pune novih doživljaja i baš svaka donese neki događaj, koji nećemo zaboraviti. Ostaje i sjećanje na zanimljive zgrade, ljepotu kraja i priče ljudi koji tamo žive.

RAZSTAVA TATJANA RATKOVIĆ – PLAVO

V petek, 18. maja 2018, je bila v Banjaluki samostojna razstava slik mlade akademske slikarke mag. Tatjane Rartković Bosnić, članice Društva Slovencev Triglav Banjluaka. Nadarjeno umetnico, katere ožje področje v slikarstvu je grafika, že vrsto let mnogi poznajo. Opus Oblike je bil razstavljen na njenih štirih samostojnih razstavah. Sodelovala je na več kot tridesetnih skupinskih razstavah na likovnih kolonijah doma in po svetu. Je članica umetniškega sveta Kulturnega centra (UDAS) in kot profesorica prenaša lepoto in znanje o likovni umetnosti učencem v osnovni šoli, kjer je zaposlena.

Na razstavi njenega novega opusa Plavo je Dragan Gačnik s čudovitimi uvodnimi besedami predstavil umetnico

Tatjano Ratković Bosnić, različnost njenega prejšnjega opusa ter sedanjo vidno posebnost likovne poetike, njene intimnosti, včasih močno senzibilne, monološke, namenjene zgolj njej sami. Njene slike, z različnimi nazivi, se po obliki, ki včasih ni čvrsta niti do kraja izvedena, sanjaška, iznenada spremene v koloritu in dinamiki slikanja.

„Ego avtorice je težnja k lastni popolnosti svojega resničnega Jaza. Ona, mislim, v gnostičnem smislu „ vse je v nas in mi smo v vsem“, išče mikro in makro spoznavo, ki ni racionalno niti pojmovno izvedljiva. S Heglovsko logiko realnost prevaja v abstrakcijo, pojem in jo z likovno konkretizacijo realizira kot lastno realnost,“ je na koncu uvodnih besed rekel Dragan Gačnik.

IZLOŽBA TATJANA RATKOVIĆ – „PLAVO“

Dana 18. maja 2018. godine (petak) u 19.00 časova u Salonu bana Svetislava Tise Milosavljevića svečano je otvorena samostalna izložba slika umjetnice Tatjane Ratković Bosnić, članice Udruženja Triglav pod nazivom „Plavo“. Izložba je bazirana na predstavljanju slika pod nazivom „Plavo“ čija je tematika bilježenje svakodnevnice. Predstavlja pregled zapisivanja svakodnevnih doživljaja u domenu slikarskog medija nastalih u posljednje tri godine. Prikaz su emocionalnih stanja, spoznaje sebstva i odnosa ka spoljnjem svijetu,

njegovom uticaju i na koji način je našao mjesto u ličnoj memoriji. Umjetnički napor je zgusnut u slike koje su projekcija ličnog doživljaja. „Autorica uzima za polazište da iz intuitivne svojim radovima i naslovima dođe u diskurzivnu spoznaju: odnosa subjekta, sebstva i objekta, te na taj način propituje sopstvenost i mogućnosti spoznaja. Ona istražuje razne oblike spoznaje: intuiciju posebnog, ali i osjetilnu intuiciju, te na taj način svoj um dovodi do jednog vida jedinstvene zbilje. Istovremeno vješto istražuje svoje intuitivno i društveno, definirano, dogovoreno i naučeno, pokušavajući sebi, svjesna svega navedenog stvoriti spoznajnu sliku u konačnici i na taj način ostvariti komunikaciju, ili ne? Svjesno izbjegava deskriptivno, epsko. Pojavljuje se samo u naslovima djela, ili tek u naznakama na nekim radovima, što rezultira izostavljanjem dopadljivosti u konzumerskom svijetu. Artefakt je intiman, senzibilan, rekao bih povremeno senzibilno bolan, ličan, gotovo monološki, sebi namjenjen, a u dijalogu sveden na minimalnu mjeru. Plava boja je ovaj put, reklo bi se kao izabrani rukopis autoričinog stanja, gotovo, autobiografska. Konstantna u svim svojim „oblicima“, nijansama, dubinama, tonaliteta, od tamne do duboke, teške i mračne plave do prozračnih vodenih tirkiza.

Dragan Gačnik

KULTURI DAJEMO KRILA

19. maja 2018 se je MePZ Davorin Jenko napotil na obisk v Postojno, točneje v mesto Knežak, ki je 20 kilometrov oddaljen od Postojne. MePZ Tabor Kalc 1869 je iz teh krajev. 27. aprila so bili naši gosti in so nastopili na skupnem koncertu, ki ga je organiziralo naše Društvo v Mladinskem domu v Banjaluki. Malo mesto Knežak leži v kraškem delu Slovenije, bogatim z zelenjem, gozdovi in pašniki, a med njimi so vidne stene in kamen in zato se to področje imenuje Kras. Po namestitvi v dijaškem domu in po ogledu Postojne je sledil organiziran skupni nastop več pevskih skupin v Osnovni šoli Tone Tomšič v Knežaku. Mešani zbor Davorin Jenko se je predstavil s petimi pesmimi, in to s slovenskimi, starograbskimi in s pesmijo v srbskem jeziku Ne luduj Lelo. Na koncertu so nastopili tudi vokalna skupina Goldinar Postojna, Comodo in MePZ Tabor Kalc 1869. Po koncertu je v prostoru šole sledilo skupno druženje. Naslednji dan je bil organiziran obisk dvorca v mestu Prem, kjer smo imeli možnost fotografiranja čudovitih prostorov, trdnjave obzidja in dvorišča tega izredno lepo ohranjenega starega dvorca.

KULTURI DAJEMO KRILA

Dana 19.05.2018. godine Mješoviti hor Davorin Jenko iz Banjaluke, uputio se na uzvratnu posjetu u Postojnu, tačnije u mjesto Knežak, 20 kilometara udaljeno od Postojne. MePZ Tabor Kalc 1869 iz ovih krajeva bili su naši gosti 27. aprila, kada je organizovan zajednički nastup u Domu omladine. Mjestašce Knežak se nalazi u kraškom dijelu Slovenije, bogatom zelenilom, šumom i pašnjacima, pored kojih nekad proviruju stijene i kamen, pa se zato i naziva Kras. Nakon smještanja u đački dom i individualnog obilaska Postojne, organizovan je nastup u Osnovnoj školi „Tone-ta Tomšiča“ u Knežaku. Mješoviti hor Davorin Jenko se predstavio sa pet pjesama, slovenačkim, starogradskim i jednom na srpskom jeziku „Ne luduj Lelo“. Nakon toga uslijedili su nastupi vokalne grupe Goldinar Postojna, Comodo i MePZ Tabor Kalc 1869. Poslije zvaničnog nastupa uslijedilo je druženje u prostorijama škole. Sutradan je organizovana posjeta dvorcu u mjestu Prem, gdje su gosti imali mogućnost napraviti predivne fotografije u prostorijama, na bedemima i dvorištu ovog izuzetno očuvanog starog grada.

TEDEN KULTUR NOVO MESTO

15. junija so člani našega Društva sodelovali na zaključku Tedna kultur 2018 v Novem mestu. Obiskovalce so na zelenici pred Knjižnico Mirana Jarca pričakali dobra glasba, zanimiva hrana in pisano dogajanje – vse v izvedbi predstavnikov različnih kultur, ki živijo v Sloveniji. Zbrane je pozdravil tudi župan Mestne občine Novo mesto Gregor Macedoni. Dogajanje na odru se je začelo z otroškim programom, ki so ga pripravili romski in albanski otroci: lutkovna predstava Mojca Pokrajculja, plesni nastop Plesne sanje in modna revija Slatka moda. Potem pa so si mikrofona podajali pevci in glasbeniki Aida Čorbadžić, Glasbeni orkester Kakanj, Pevski zbor Sarajevo ... Na številnih stojnicah so se s kulinariko, z nošami in zanimivostmi iz svojih držav predstavili Bošnjaki, Srbi, Žumberčani, Makedonci, Rusi, Albanci, Črnogorci, Kočevarji, Indijci, Sirijci pa tudi Slovenci.

SEDMICA KULTURE NOVO MESTO

15. juna su članovi našeg Udruženja učestvovali na zaključku "Sedmice kulture 2018" u Novom Mestu. Posjetioce su na prostoru ispred Biblioteke Mirana Jarca čekali dobra muzika, zanimljiva hrana i pisano događanje – sve u izvedbi predstavnika različitih kultura koje žive u Sloveniji. Okupljene je pozdravio i načelnik opštine Novo Mesto Gregor Macedoni. Događanje na pozornici je počelo dječijim programom, koji su pripremili romska i albanska djeca: lutkarska predstava Mojca Pokrajculja, plesni nastup Plesni snovi i modna revija Slatka moda. Nakon toga su mikrofona pristupili pjevači i muzičari Aida Čorbadžić, Muzički orkestar Kakanj, Hor Sarajevo ... Na brojnim štandovima su se kulinarikom, nošnjama i prikazima iz svojih država predstavili Bošnjaci, Srbi, Žumberčani, Makedonci, Rusi, Albanci, Crnogorci, Kočevari, Indijci, Sirijci pa i Slovenci.

DOBRODOŠLI DOMA 2018

Tako kot vsako leto je bilo tudi letos organizirano srečanje rojakov iz zamejstva in sveta. Blizu sotočja dveh rek, Krke in Save, leži mesto Brežice, ki je 16. junija 2018 sprejelo skoraj tisoč slovenskih rojakov z vseh strani sveta. Organizator prireditve je bil Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Gostitelj številnih gostov je bila občina Brežice in krajevne skupnosti tega področja. Glede na veliko število udeležencev je organizator pripravil navodila za vse prisotne. Ob deseti uri smo se vsi zbrali na avtobusni postaji v Brežicah. Tu so nas čakali vodiči. Razporejeni v skupine smo skupaj z vodičem odpotovali na različna mesta. Področje v okolici Brežic ima čudovito naravo, vinorodna tla in veliko domačij, ki se ukvarjajo z različnim obrtmi. V skupini, ki je obiskala malo vasico Sromljo, so bili člani dveh slovenskih društev iz Avstrije in nas iz slovenskega društva Triglav Banjaluka. Dočakali so nas prijetni domačini krajevne skupnosti. Za nas so pripravili vrsto različnih slanih in sladkih jedi, ki so značilne za to področje, tudi okusnega vina in domačih sokov ni manjkalo. Sledil je kulturni program, v katerem so s pesmijo in plesi sodelovali gostitelji in gosti. Po končanem kulturnem programu smo si v Zadružnem domu ogledali mali muzej in odšli na ogled ribogojnice, kjer gojijo prve slovenske eko postrvi. Vreme nam je bilo naklonjeno, čakalo nas je obilno kosilo in vesel klepet. Žal nam je bilo zapustiti prijetne gostitelje, a morali smo se vrniti, saj smo ob sedemnajsti uri morali sodelovati na osrednjem dogodku, ki je bil na dvorišču dvorca v Brežicah. Veliko število rojakov je prisostvovalo svečani proslavi. Vse prisotne sta pozdravila minister Gorazd Žmavc in župan mesta Brežice. Sledil je program, v katerem so sodelovala slovenska društva iz zamejstva in sveta. Lepo je, ko se srečamo z rojaki. Čeprav se srečujemo le enkrat v letu, se nam zdi, da smo vedno skupaj, tu, doma!

„DOBRODOŠLI DOMA 2018“

Kao i svake godine i ove je bio organizovan susret rođaka iz svijeta. Blizu ušća dvije rijeke, Krke i Save, leži grad Brežice, koje je 16. juna 2018. godine okupilo skoro hiljadu slovenačkih zemljaka sa svih strana svijeta. Organizator priredbe je bila Kancelarija Vlade Republike Slovenije za Slovence po svijetu. Domaćin velikog broja gostiju su bili opština Brežice i mjesne zajednice tog područja. U deset sati smo se svi okupili na autobuskoj stanici u Brežicama. Tu su nas čakali vodiči. Raspoređeni u grupe smo zajedno sa vodičem otputovali na različita mjesta. Područje u okolini Brežica ima divnu prirodu, mnogo vinorodnog tla i domaćinstva koja se bave različitim obrtima. U grupi, kojoj je bila dodijeljena posjeta znamenitosti malog sela Sromlja, su bili članovi dva slovenačka udruženja iz Austrije i nas iz slovenačkog udruženja Triglav Banjaluka. Dočekali su nas prijatni domaćini mjesne zajednice. Za nas su pripremili mnogo različitih slanih i slatkih jela, koja su značajna za to područje, a nije manjkalo ni ukusnog vina i domačih sokova. Slijedio je kulturni program u kojem su učestvovali pjesmom i plesom domaćini i gosti. Nakon kulturnog programa smo posjetili mali muzej, kao i ribogajilište, gdje uzgajaju prve slovenačke eko pastrmke. Vrijeme nam je bilo naklonjeno, čekao nas je obilan ručak i veselo druženje. Žao nam je bilo napustiti prijatne domaćine, ali morali smo se vratiti, jer smo u 17 časova morali učestvovati na centralnom događaju, koji je održan u dvorištu dvorca u Brežicama. Sve prisutne su pozdravili ministar Gorazd Žmavc i načelnik opštine Brežice. Uslijedio je program u kojem su učestvovala slovenačka udruženja iz cijelog svijeta. Lijepo je kada se susrećemo sa zemljacima. Iako se srećemo samo jednom godišnje, čini nam se da smo uvijek zajedno, tu, doma!

SREČANJE SLOVENSКИH ZBOROV ŠENTVID PRI STIČNI

49. Tabor slovenskih pevskih zborov je bil 17. junija 2018 v Šentvidu pri Stični. Cilj Tabora je, da ohrani tradicijo zborovskega petja slovenskih ljudskih pesmi med Slovenci, ki živijo izven matične domovine, in Slovenci, ki žive v Sloveniji. Predsednik Matej Šteh je pozdravil vse prisotne in se zahvalil vsem sodelujočim pevcem in dirigentom, da so sprejeli povabilo in prišli na Tabor. Rekel je, da s svojo pesmijo pokličejo Slovence širom sveta, da skupaj pojo in uživajo v skupni domovini. Pesem je zaklad, s pesmijo se gradijo poznanstva, prijateljstva, nova znanja, izkušnje, ona bogati ne le ljudi v okolju, temveč tudi same pevce. Naš pevski zbor že vrsto let z veseljem sodeluje na Taboru in na vseh spremljivih dejavnostih. Prvi večer smo peli na koncertu skupaj s slovenskimi zbori iz zamejstva. Na koncertu je sodelovalo deset zborov iz Srbije, BiH, Hrvaške, Italije in Mađarske. Naš zbor je imel izjemno uspešen nastop, ki ga je publika nagradila z velikim aplavzom. Zapeli smo dve slovenski ljudski pesmi in eno srbsko pesem. Po končanem koncertu smo se družili na zabavi v OŠ Ferdo Vesel z drugimi sodelujočimi pevcima. V nedeljo zjutraj smo vsi pevci nastopili na Taboru slovenskih pevskih zborov. Sodelovalo je 27 ženskih, 18 moških in 40 mešanih pevskih zborov. Bilo je veličanstveno peti skupaj z 2000 pevcima pod taktirko Igorja Švare. Tokrat nam je bilo celo vreme naklonjeno, tako da se je zvok slovenske pesmi razlegal po zeleni šentviški dolini. Naš zbor je prejel tudi priznanje za petnajstletno sodelovanje na Taboru v Šentvidu pri Stični. Priznanje je od organizatorja Tabora sprejela dirigentka našega zbora mag. Vanja Topić Vještica.

SUSRET SLOVENAČKIH HOROVA ŠENTVID PRI STIČNI

Susret slovenačkih horova 49. put održao se u Šentvidu pri Stični, opština Ivančna Gorica 16. i 17. juna 2018. godine. Susret ima za cilj da sačuva od zaborava tradicionalno horsko pjevanje slovenskih 'ljudskih' pjesama, kako Slovenaca koji žive izvan Slovenije, tako i onih koji žive u Sloveniji. Novi predsjednik Susreta Matej Šteh je, u uvodnoj riječi, poželio dobrodošlicu i zahvalio se svim učesnicima, pjevačima i dirigentima koji su prihvatili poziv i došli na Susret. Pozvao ih je da svojom pjesmom, kao darom prirode, koja im je data kao privilegija, pozovu Slovence širom svijeta, da zajedno pjevaju, družu se i uživaju u zajedničkom pjevanju u svojoj omiljenoj Deželi. Pjesma je dragocjena, jer pjevanjem se upoznaju novi dragi ljudi, sklapaju prijateljstva, stiču nova znanja i iskustva i obogaćuju ne samo ljudi u okolini, već i sami pjevači. Naš hor dugi niz godina sa radošću učestvuje u svim aktivnostima na Susretu. Prvo večer smo pjevali na Koncertu slovenačkih horova iz drugih država. Na koncertu je pjevalo deset horova iz Srbije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Italije i Mađarske. Naš hor je imao izuzetno uspješan nastup koji je publika propratila gromoglasnim aplauzom. Predstavili smo se sa dvije slovenačke narodne pjesme i jednom srpskom pjesmom. Po završetku koncerta smo se sa učesnicima družili na prigodnom veselju u OŠ Ferdo Vesel. U nedjelju ujutro smo nastupali na Susretu sa horovima iz inostranstva i domaćim horovima. Bilo je veličanstven osjećaj pjevati zajedno sa oko 2000 ljudi pod dirigentskom palicom maestralnog Igora Švare. Čak je i vrijeme bilo blagonaklono, nije pomutilo zvuk lijepe slovenačke pjesme koja se razlijevala šentvidskom zelenom dolinom. Naš hor je dobio priznanje za 15 godina učešća na Susretu, koje je organizator svečano uručio našoj dirigentici prof. Vanji Topić Vještica.

9. SLOVENSKI DAN V SLATINI

23. junija 2018 se je v Slatini tako kot prejšnja leta tudi letos zbralo veliko obiskovalcev. Med njimi so bili Slovenci, tisti, ki živijo na tem področju, banjaluški Slovenci, slovenski izseljenci, ki danes živijo razkropljeni po svetu, in prijatelji, ki se radi veselijo z nami. Društvo Slovencev Triglav Banjaluka se zvesto spominja prednikov, njihovih običajev, kulture, jezika. Spomine želimo ohraniti. Stojnice so bile nekoč osrednje razstavno in prodajno prizorišče. Tudi danes se ta tradicija nadaljuje. Poleg stojnice slovenskega društva Triglav so imeli stojnice tudi vinarija Aleksini vinogradi družine Babič, Društvo Osmijeh žena Laktaši in pripadniki narodnih manjšin, Čehi in Italijani. Na začetku svečanosti je bil skozi Slatino defile pihalne godbe Sv. Anton Pobegi, Mestne godbe Novo mesto, MePZ Davorin Jenko in Otroške folklorne skupina Društva Slovencev RS Triglav. Za vse, ki so bili 23. junija v Slatini, je bil to glasbeni in plesni pozdrav in povabilo na slovensko veselico. V programskem delu, ki ga je vodil Želimir Šarić, so poleg pihalnih godb nastopili MePZ Davorin Jenko Društva Slovencev Triglav Banjaluka in Otroška folklorna skupina istega društva. Številne prisotne so pozdravili Mladen Lunić v imenu Društva, konzul konzularne pisarne Republike Slovenije v Banjaluki Marjan Ristič in namestnik župana občine Laktaši Miroslav Kodžoman. Med gosti so bili Igor Kotiljerjev z Ministrstva prosvete in kulture in predstavnica Mesta Banjaluka Vesna Marić. Veselica brez dobre hrane, plesa in vesele glasbe mladih glasbenikov ne bi bila veselica. Nanjo se vsako leto Društvo Slovencev Triglav vestno pripravlja v želji, da tradicija praznovanja, ki so ga vrsto let v Slatini pripravljali naši predniki, živi še danes.

9. SLOVENAČKI DAN U SLATINI

U Slatini se, kao i prethodnih godina, i ove okupilo 23. juna 2018. mnogo posjetioca. Među njima su bili Slovenci, oni koji žive na tom području, banjalučki Slovenci, slovenački iseljenici, koji danas žive svuda po svijetu i prijatelji, koji se vole veseliti sa nama. Udruženje Slovenaca Triglav Banjaluka je vjerno sjećanju na pretke, njihove običaje, kulturu, jezik. Sjećanja žele očuvati. Štandovi su nekada bili centralno izložbeno i prodajno mjesto. I danas se ta tradicija nastavlja. Pored štanda Udruženja Triglav, štandove su imali i vinarija „Aleksini vinogradi“ porodice Babić, Društvo „Osmijeh žena“ Laktaši i pripadnici nacionalnih manjina, Česi i Italijani. Na početku svečanosti je bio defile kroz Slatinu u kojem su učestvovali: duvački sastav Sv. Anton Pobegi, Gradski sastav Novo Mesto, Mješoviti hor Davorin Jenko i Dječija folklorna grupa Udruženja Slovenaca RS Triglav. Za sve koji su se 23. juna zatekli u Slatini bio je to muzičko-plesni pozdrav i poziv na slovenačko veselje. U programskom dijelu, koji je vodio Želimir Šarić, pored duvačkih sastava nastupili su hor Davorin Jenko Udruženja Slovenaca Triglav Banjaluka i Dječija folklorna grupa istog udruženja. Brojne prisutne su pozdravili u ime Udruženja Mladen Lunić, konzul Konzularne kancelarije Republike Slovenije u Banjaluci, Marjan Ristić i zamjenik načelnika opštine Laktaši Miroslav Kodžoman. Među brojnim gostima su bili predstavnici iz Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske Igor Kotjelnikov i predstavnica Grada Banjaluka Vesna Marić. Veselje, bez dobre hrane, plesa i vesele muzike mladih muzičara ne bi bilo veselje. Za njega se svake godine Udruženje Slovenaca Triglav priprema u želji da tradicija veselja, koje su godinama spremali u Slatini naši preci, živi i danas.

MEĐUNARODNI FESTIVAL TRADICIJE I OBIČAJA "KOZARA ETNO 2018"

Zamjenik gradonačelnika Banjaluke Srđan Amidžić otvorio je 30.6.2018. godine u Piskavici kod Banjaluke 14. Međunarodni festival tradicije i običaja "Kozara etno 2018", koji je okupio više od 400 učesnika iz osam zemalja svijeta.

Predstavnik Turističke organizacije Banjaluka Mladen Šukalo istakao je značaj ovog festivala i povod da Banjaluku posjete gosti sa tri kontinenta. "Učesnici dolaze iz Srbije, Slovenije, Hrvatske, Irana, Meksika, Indije, Čilea i BiH, te će publika u toku četiri dana festivala moći na jednom mjestu vidjeti različitosti kulturnih identiteta", rekao je Šukalo. On je istakao da je festival prilika i da se predstavi lokalni kulturni identitet grada Banjaluke. "Festival je obogaćen različitim sadržajima, te se kulturni identiteti zemalja učesnica promovišu kroz ples, muziku, pjesmu, nacionalna jela, te rukotvorine, kao i takmičenja u tradicionalnim sportskim disciplinama, kao što je bacanje kamena sa ramena i skok u dalj iz mjesta, gdje će učestvovati svi gosti festivala", rekao je Šukalo.

Kao i prethodnih godina, Udruženje Triglav se na štandu predstavilo zajedno sa partnerskom organizacijom iz Slovenije Društvom za razvijanje dobrovoljnog rada Novo Mesto i to svojim izdanjima knjiga i biltena, kao i predmetima karakterističnim za Sloveniju.

MEDNARODNI FESTIVAL TRADICIJE IN OBIČAJEV KOZARA ETNO 2018

30. junija 2018 je v Piskavici pri Banjaluki Srđan Amidić, namestnik župana mesta Banjaluka, odprl Mednarodni festival tradicije in običajev Kozara etno 2018. Na festivalu je sodelovalo več kot 400 udeležencev. Predstavnik Turistične organizacije Banjaluke Mladen Šukalo je poudaril, da je letošnja manifestacija posebno pomembna, saj so med sodelujočimi iz BiH, Hrvaške, Slovenije in Srbije na njej prisotni tudi gosti iz več kontinentov: Mehike, Čila, Irana, Indije. V tej štiridnevni manifestaciji je bila vidna različnost kultur. Bilo je veliko plesa, glasbe, pesmi, nacionalnih jedi, rokodelstva, športnih iger, kot so skok v daljino z mesta, metanje kamenja z ramena, v katerih so sodelovali vsi gosti festivala. Različnosti so pomembne, so bogate in vredne predstavitve.

Med številnimi stojnicami je bila tudi stojnica Društva Slovencev Trigla Banjaka, na kateri smo skupaj z Društvom za razvijanje prostovoljnega dela iz Novega mesta predstavili letne biltene, dvojezične knjige in predmete, ki so značilne za Slovenijo.

FESTIVAL NACIONALNIH MANJINA OPŠTINE PRNJAVOR „MALA EVROPA 2018“

Deveti festival nacionalnih manjina opštine Prnjavor "Mala Evropa 2018" upriličen je 28. 07. u sali Osnovne škole "Nikola Tesla" u Prnjavoru. Udruženja nacionalnih manjina iz Prnjavora, Banjaluke, Gradiške, Prijedora i drugih gradova pripremili su bogat kulturni program, kao i degustacije njihovih najpoznatijih specijaliteta iz matičnih kuhinja. Udruženje Slovenaca Triglav se predstavilo nastupom Mješovitog hora Davorin Jenko, a na štandu specijalitetima slovenačke kuhinje i predmetima karakterističnim za Sloveniju. Deveti festival nacionalnih manjina opštine Prnjavor svečano je otvorio predsjednik Republike Srpske Milorad Dodik. Prije početka fe-

stivala, načelnik opštine Prnjavor Darko Tomaš, predsednik Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske Franjo Rover zajedno sa predstavnicima Ukrajinaca i gostima iz Lavova zasadili su "Drvo prijateljstva" a potom zajedno sa svim učesnicima prošli gradom u svečanom defileu. Ovaj tradicionalni festival održan je pod pokroviteljstvom Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske i Opštine Prnjavor.

JUBILEJNIH PETNAJST LET ZVEZE NARODNIH MANJŠIN RS BANJALUKA

Ob obeležitvi petnajstletnega dela Zveze narodnih manjšin je bila 22. septembra 2018 v Kulturnem centru Banski dvor v Banjaluki svečana akademija. Na prireditvi je vse prisotne pozdravil predsednik Zveze narodnih manjšin Republike Srpske gospod Franjo Rover. Pohvalo za uspešno petnajstletno delo je v kratkem govoru vsem povabljenim predstavnikom narodnih manjšin izrekel župan mesta Banjaluka Igor Radojčić. V kulturnem programu je nastopil MePZ iz Prnjavora. Za dolgoletno delo, nesebičen trud, ohranjanje kulturnega bogastva, običajev, jezika in spoštovanja okolja, v katerem živijo, so bile zaslužnim predstavnikom narodnih manjšin, ki živijo na področju RS, podeljene plakete in priznanja. Društvo Slovencev Triglav je prejelo plaketo za uspešno delo, a priznanje za dolgoletno vodenje Društva in nesebičen doprinos v delu Zveze je prejela predsednica Marija Grbić.

JUBILARNIH PETNAEST GODINA SAVEZA NACIONALNIH MANJINA RS BANJALUKA

Povodom obilježavanja 15 godina rada Saveza nacionalnih manjina je održana svečana akademija 22. septembra 2018. godine u Kulturnom centru Banski dvor u Banjaluci.

Na priredbi je sve prisutne pozdravio predsjednik Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske g. Franjo Rover. Pohvalu za uspješan petnaestgodišnji rad je u kratkom govoru uputio svim pozvanim predstavnicima nacionalnih manjina gradonačelnik Grada Banjaluka Igor Radojčić. U kulturnom programu je nastupio Mješoviti hor iz Prnjavora. Za dugogodišnji rad, nesebično zalaganje, očuvanje kulturnog bogatstva, običaja, jezika i poštovanja sredine u kojoj žive su zaslužnim predstavnicima nacionalnih manjina, koji žive na području RS, bili dodijeljeni plakete i priznanja. Udruženje Slovenaca Triglav je dobilo plaketu za uspješan rad, a priznanje za dugogodišnje vođenje udruženja i nesebičan doprinos u radu Saveza je dobila predsjednica Marija Grbić.

REVIJA NARODNEGA BOGASTVA

Vsako leto Zveza narodnih manjšin RS Banjaluka predstavi svoje narodno bogastvo na reviji, ki je namenjena meščanom Banjaluke in vsem, ki želijo videti in spoznati različnost narodov someščanov, s katerimi živijo.

Petnajstletni jubilej kulturne ustvarjalnosti je 22. septembra 2018 zvečer v Dvorani Obilicevo v Banjaluki ovekovečilo enajst Društev, ki so se predstavila številnim obiskovalcem s pesmijo, plesi, kratkimi dramskimi predstavitvami in na koncu prireditve tudi z bogato kulinariko. Prireditvev sta s svojo prisotnostjo počastila župan mesta Banjaluka Igor Radojčić, ki je po dobrodošlici predsednika Zveze narodnih manjšin Franja Roverja pozdravil vse prisotne, in minister za šolstvo in kulturo RS Dane Malešević, ki je tako kot župan vsem pripadnikom narodnih manjšin zaželel tudi v bodoče uspešno delo in najavil začetek revijalnega dela.

V eno in pol urnem pestrem programu sta sodelovali dve slovenski društvi, Lipa iz Prijedora in Društvo Triglav RS Banjaluka. Člani društva Lipa so zapeli dve pesmi, a mladi člani društva Triglav Banjaluka so zaplesali in uspešno predstavili čudovito izgovorjene misli v slovenščini.

SMOTRA NARODNOG BOGATSTVA

Svake godine Savez nacionalnih manjina RS Banjaluka predstavi svoje narodno bogatstvo na smotri koja je namijenjena građanima Banjaluke i svima koji žele vidjeti i upoznati različitost naroda, sugrađana sa kojima žive.

Petnaesti jubilej kulturnog stvaralaštva je 22. septembra 2018. godine naveče u Dvorani Obilićevo u Banjaluci obilježilo 11 udruženja koji su se predstavili brojnim posjetiocima pjesmom, plesom, kratkim dramskim predstavljanim a na kraju priredbe i bogatom kulinarikom. Priredbi su prisustvovali gradonačelnik Grada Banjaluka Igor Radojičić, koji je nakon dobrodošlice predsjednika Saveza nacionalnih manjina Franje Rovera, pozdravio sve prisutne, i ministar prosvjete i kulture RS Dane Malešević, koji je u kratkom govori poželio, a to je naglasio u svom govoru i gradonačelnik, svim pripadnicima nacionalnih manjina uspješan rad i ubuduće te najavio početak revijalnog dijela.

U bogatom programu koji je trajao sat i po su učestvovala i dva slovenačka udruženja, Lipa iz Prijedora i Udruženje Triglav RS Banjaluka. Članovi udruženja Lipa su zapjevali dvije pjesme, a mladi članovi Udruženja Triglav Banjaluka su zaplesali i uspješno predstavili divno izgovorene misli na slovenačkom jeziku.

NA KONCERTU V NOVI GORICI

MePz Davorin Jenko Društva Slovencev RS Triglav Banjaluka je bil 29. in 30. septembra 2018 v Sloveniji, v Novi Gorici.

V septembru slavi mesto Nova Gorica občinski praznik. Ob tej priložnosti se vrste mnoge kulturne manifestacije in med njimi je bil tudi koncert, na katerega je bil povabljen MePZ Davorin Jenko Društva Slovencev Triglav. Organizatorja koncerta sta bila mestna uprava in ženski pevski zbor Rože iz Nove Gorice. Koncert je bil 29. septembra 2018 ob 19. uri v svečani dvorani občine Nova Gorica. Na koncertu so sodelovali trije pevski zbori: Rože iz Nove Gorice, Moški pevski zbor iz Pivke in kot gost, MePZ Davorin Jenko Društva Slovencev RS Banjaluka.

Prisotno je bilo veliko meščanov, med njimi so bili tudi namestnica župana Nove Gorice in dolgoletni predsednik Izseljenske matice Slovenije Sergij Pelhan.

Vsem prisotnim je dobrodošljico na koncertu zaželela predsednica pevskega zbora gospa Lea Fabjan.

Pred začetkom koncerta sta nekaj besed spregovorila tudi nekdanji predsednik Izseljenske matice Sergij Pelhan in podpredsednica Društva Triglav Banjaluka Nataša Kajmaković.

Koncert je trajal malo več kot eno uro, a za konec so sodelujoči zbori zapeli venček slovenskih narodnih pesmi in pesmi iz nekdanjih republik bivše domovine.

Pesem je vedno dobrodošla in tudi vezi med narodi so prisotne in vedno se končajo s pesmijo, ki jo pojo ljudje, različnih narodov, ne glede na značaj, narodnost, barvo in kulturo, kateri pripadajo.

NA KONCERTU U NOVOJ GORICI

Mješoviti hor Davorin Jenko Udruženja Triglav je 29. i 30. septembra 2018. godine bio u Sloveniji, u Novoj Gorici.

Tom prilikom je Nova Gorica obilježila opštinski praznik. Hor Davorin Jenko je dobio poziv hora Rože Nova Gorica, da učestvuje na zajedničkom koncertu. Koncert je održan 29. septembra 2018. u 19 časova u svečanoj dvorani opštine Nova Gorica. Na koncertu su nastupila tri hora: Rože iz Nove Gorice, Muški hor iz Pivke i kao gost, hor Davorin Jenko. Prisutno je bilo mnogo mještana Nove Gorice, među njima i zamjenica gradonačelnika Nove Gorice kao i predsjednik Slovenačke iseljeničke matice Sergij Pelhan.

Dobrodošlicu na koncert svim prisutnima je poželjela predsjednica hora Lea Fabjan. Prije početka samog koncerta su se publici obratili i predsjednik SIM Sergij Pelhan i potpredsjednica Udruženja Triglav Nataša Kajmaković.

Nakon koncerta, koji je trajao malo više od 1 sat su zapjevali vijenac slovenačkih narodnih pjesama i pjesama iz bivših jugoslovenskih republika.

pratnji svojih profesorica Tatjane Račić, Milijane Šegrt i koordinatorice IB DP programa Dijane Jujić, 11. oktobra su bili u jednodnevnoj posjeti Novom Mestu.

Iako smo iz Banjaluke krenuli dovoljno rano, nažalost, zbog nepredviđenih zastoja na granicama, nismo mogli ići na predviđeni obilazak grada i njegovih znamenitosti, jer smo već kasnili na početak pozorišne predstave.

POSJETA BANJALUČKIH GIMNAZIJALACA NOVOM MESTU

Jedna od značajnih aktivnosti Udruženja Slovenaca Triglav Banjaluka je rad na povezivanju sa lokalnim stanovništvom putem različitih projekata. Tako je prije više godina, posredstvom Udruženja Triglav, potpisan sporazum o međusobnoj saradnji između banjalučke Gimnazije i gimnazije iz Novog Mesta, a ta saradnja se kontinuirano nastavlja.

Na poziv organizatora projekta - Kolaž za mlade - iz JSKD Novo Mesto, a uz suorganizaciju Udruženja Triglav, partnera na ovom programu, učenici banjalučke Gimnazije sa IB DP programa, učesnici februarske radionice, u

Pozorišna predstava KONS:O:VEL, upriličena je baš na taj dan za učenike banjalučke i ptujske gimnazije, učesnike ove radionice. Filozofsko-dokumentarna predstava, u režiji Matjaža Bergerja, izvedena je u Anton Podbevšek Teatru, a govori o životu i djelu poznatog avangardnog pjesnika Srečka Kosovela. Budući, da je predstava izvođena na slovenačkom jeziku, posjetioci iz Banjaluke, mogli su je pratiti preko titlova na engleskom jeziku. Po završetku ove, za sve nas do sada neviđene i nesvakidašnje predstave (po scenografiji, režiji, kao i glumi), međusobne utiske o njoj mogli smo razmijeniti u holu ovog pozorišta, uz sokove, voće i ukusne kroasane.

Nakon toga, otišli smo u gimnaziju, gdje nas je čekala profesorica Natalija Petakovič, koja nam je bila domaćin i vodič kroz ovu obrazovnu ustanovu. Gimnazija u Novom Mestu osnovana je prije 272 godine, i za sve to vrijeme nikada nije prestajala sa radom, bez obzira na ratne, elementarne ili druge neprilike, što je svakako jedna svojevrsna osobenost.

Posjeta Novom Mestu, završena je druženjem i ručkom u restoranu na obali Krke, gdje smo uživali u lijepom ambijentu i sunčanom poslijepodnevju. Od ljubaznih domaćina iz JSKD Novo Mesto, Klavdije Kotar i Branke Škerl, oprostili smo se uz doviđenja i skoro viđenje u Banjaluci.

KONCERT SLOVENAČKIH HOROVA U TUZLI

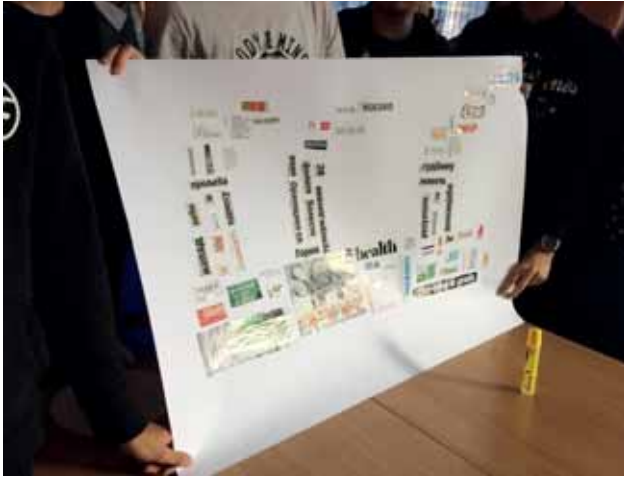
Na poziv Udruženja građana slovenačkog porijekla iz Tuzla učestvovali smo sa našim horom na Koncertu slovenačkih horova.

Koncert je u svečanosti održan u Bosanskom kulturnom centru u Tuzli 13. oktobra 2018. godine u 19.00 časova. Publici su se bogatim muzičkim programom predstavili horovi iz Srbije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Domaćin je bio ženski hor "Slovenčice" koji je pored našeg hora ugostio mješoviti hor "Kredarica" iz Novog Sada, ženski hor "Ajda" iz Umaga i mješoviti hor "Camerata Slovenica" iz Sarajeva. Svi horovi su se predstavili sa po tri kompozicije. Publika je uživala u taktovima slovenačke pjesme, a neki naši članovi su ugođaj upotpunili plesom. Valcer uz veselu Zabavljivku pobrao je veliki aplauz publike. Koncert se u lijepom raspoloženju završio uz pjesmu "Tam sem jaz doma" koji su zajedno izveli svi horovi pod dirigentskom palicom mladog dirigenta Fuada Šetića iz Sarajeva.

Nakon koncerta u svečanosti u dvorani hotela Tuzla domaćini su priredili svečanu večeru na kojoj smo se družili uz izvrsnu hranu, neizbježno vino i dobru pjesmu. U nedjelju je vrijeme bilo sunčano i lijepo pa smo istinski uživali u razgledanju grada. Ovaj boravak u Tuzli će nam ostati u lijepom sjećanju zbog uspješnog nastupa, dobrog druženja i sjajnih domaćina.

RADIONICA KOLAŽ ZA MLADE

U Republici Sloveniji, od 2015. godine, više od 15 gimnazija posredstvom Javnog Fonda za kulturne djelatnosti (JSKD) iz Novog Mesta, uključeno je u projekt - Kolaž za mlade. Od prošle godine, banjalučka Gimnazija, posredstvom Udruženja Slovenaca Triglav Banjaluka, koje je partner na ovom projektu, uključena je u pomenutu radionicu.

Učenici IB DO (Međunarodna matura) banjalučke Gimnazije koji su učestvovali na prošlogodišnjoj radionici pokazali su zavidnu kreativnost, tako da su njihovi radovi za ovaj vid izražaja, pobudili interesovanje kako među vršnjacima, tako i među profesorima.

Radionica Kolaž za mlade, za ovu školsku godinu organizovana je 19. oktobra u banjalučkoj Gimnaziji. Učešće u radu radionice, ovaj put, su pored učenika IB programa uzeli i učenici nacionalnog programa Gimnazije. Gosti na radionici bili su učenici gimnazije iz Novog Mesta, a zahvaljujući udruženjima Slovenaca iz Sarajeva, Tuzle, Zenice i Kaknja i učenici iz ovih gradova.

Mentori, pjesnik i književnik Samo Dražumerič i ilustrator Peter Škerl, upoznali su učenike sa temom ove radionice. Istakli su da je to radionica za sve one mlade koji žele da se udube u svijet literarne umjetnosti, jer literatura i umjetnost uopšte, šire vidike i razmišljanja pa tako stvaraju kritične pojedince. Čitati, razmišljati i doći do svojih spoznaja, sve to omogućava radionica Kolaž za mlade, tako što se te spoznaje ne zapisuju kroz tekst pjesme ili prozni tekst, već se lijepe iz djelića izrezanih riječi. Za ovaku vrstu izražaja zaslužan je poznati slovenački avangardni pjesnik, Srečko Kosovel. Najveći broj njegovih konstruktivističkih pjesama (konsa) čine knjigu Integrali. Ova knjiga objavljena je 40 godina poslije njegove smrti i, od tada, njegovi konsi predstavljaju novu modernu umjetnost.

Učenici su na prezentaciji svojih radova, pokazali kritičnost i brigu prema socijalnim, društvenim i političkim problemima sredine u kojoj žive, i još jednom pokazali koliko je ideja, energije i potencijala skriveno u mladom čovjeku.

Za sve učesnike radionice, kao i za njihove pratiocice Udruženje Triglav organizovalo je druženje i ručak u hotelu Četojević.

ODPRTJE GRAFIČNE RAZSTAVE IN PREDSTAVITEV DVEH UNIKATNIH GRAFIČNIH MAP 10 + IN MESTNA VEDUTA

V Nacionalni in univerzitetni knjižnici Banjaluka smo 19. 10. 2018 odprli manjšo razstavo grafik in predstavili dve unikatni grafični mapi, ob tem pa je novomeška gimnazija knjižnici v dar poklonila več leposlovnih del v slovenskem jeziku, ki bodo sedaj na voljo bralcem slovenskih knjig.

Grafični mapi z naslovom **10 +** in **MESTNA VEDUTA**, nam dajeta vpogled v dogajanje zadnjih let na ljubiteljskem grafičnem področju na območju Novega mesta oziroma Dolenjske. Grafike, ki so še vedno na ogled v knjižnici, nam ponujajo grafične odtise številnih koticov Novega mesta, od klasičnega pogleda na mestno silhueto z dominantno kapiteljsko cerkvijo, majhne uličice na Bregu, podobo mestnega rotovža, Glavnega trga z značilnimi arkadami, konstrukcijo jeklenega Kandijskega mostu in številne z drevjem obdane sprehajalne koticke v neposredni mestni okolici.

Grafični ustvarjalci: Rowena Božič, Liljana Čuček, Nataše Franko, Maja Mlakar, Vida Praznik, Boštjan Pucelj, Tamara Rifelj, Violeta Sekulovska, Aleša Sušnik Škedelj, Sabina Šiler Hudoklin in Ines Zgonc.

Klavdija Kotar

OTVARANJE IZLOŽBE GRAFIKA I PREDSTAVLJANJE DVIJE UNIKATNE GRAFIČKE MAPE 10+ I GRADSKA VEDUTA

U Narodnoj i univerzitetnoj biblioteci Banjaluka smo 19. 10. 2018. otvorili manju izložbu grafika i predstavili dvije unikatne grafičke mape, a istovremeno je gimnazija iz Novog Mesta biblioteci poklonila više djela na slovenačkom jeziku koja će biti dostupna čitaocima slovenačkih knjiga.

Grafičke mape pod naslovom **10 +** i **Gradska veduta** nam daju pogled na događanje zadnjih godina na amaterskom grafičkom području na teritoriji Novog Mesta odnosno Dolenjske.

Grafike, koje se i dalje nalaze izložene u biblioteci nam nude grafičke otiske brojnih kutaka Novog Mesta, od klasičnog pogleda na gradsku siluetu sa dominantnom crkvom, male uličice na Bregu, sliku Gradske kuće, Glavnog trga sa značajnim arkadama, konstrukciju staklenog Kandijskog mosta i brojne drvetom obrađene kutke u neposrednoj okolini mjesta.

Grafički stvaraoci: Rowena Božič, Liljana Čuček, Nataše Franko, Maja Mlakar, Vida Praznik, Boštjan Pucelj, Tamara Rifelj, Violeta Sekulovska, Aleša Sušnik Škedelj, Sabina Šiler Hudoklin i Ines Zgonc.

ZAKLJUČEK PROJEKTA ZDRUŽENI V RAZLIČNOSTI

Od 25. do 27. oktobra so v Pišecah in Brežicah gostili udeležence EU Town Twinning projekta Zdrženi v različnosti. Glavni partner tega evropskega projekta je bilo Društvo za varovanje maternega jezika, naravne in kulturne dediščine Maks Pleteršnik Pišce, sodelovali so SPES GMBH, Schlierbach – Avstrija, Društvo Slovencev Triglav Banjaluka – BiH, LAG PRIZAG Novi Marof – Hrvaška, Društvo Slovencev Kula Vršac – Srbija, Občina Ruma in Društvo Slovencev Emona Ruma – Srbija, Društvo slovensko-srbskega prijateljstva Zdravica Niš – Srbija in Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto – Slovenija. Kot posebni gostje so se nam pridružili učenci dopolnilnega pouka slovenščine iz Skopja – Makedonija.

V četrtek, 25. oktobra, smo se zbrali v Pišecah, rojstnem kraju slovenskega jezikoslovca in slovaropisca Maksa Pleteršnika. Na uvodni prireditvi sta nas pozdravila Martin Dušič, vodja projekta, ter Ivan Molan, župan občine Brežice. Vsak partner projekta je spregovoril o okolju, iz katerega prihaja. Ana Marjanović je predstavila delo Društva Slovencev Triglav Banjaluka, nastopili so tudi učenci dopolnilnega pouka slovenščine iz Banjaluke in Slatine. Na prireditvi smo slišali slovenščino, angleščino, srbsčino, hrvaščino, nemščino, makedonščino in celo francoščino. Člani vseh društev so veliko dela opravili že v preteklih dveh mesecih, cilj srečanja je bil, da se spoznajo in povežejo.

Še več časa za predstavitve je bilo v petek, 26. oktobra, ko smo se družili na Ekonomski in trgovski šoli v Brežicah. Pozdravila nas je ravnateljica šole Mojca Tomažin. Ves dopoldan je potekal bogat kulturni program, nastopila je tudi folklorna skupina Društva Slovencev Triglav Banjaluka. Tudi gostitelji, učenci in dijaki brežiških šol in

OŠ Maksa Pleteršnika Pišce, so nam pripravili glasbene točke. Med nastopajočimi je bila Iva Potkonjak, ki je bila še preteklo šolsko leto učenka dopolnilnega pouka slovenščine v Banjaluki, zdaj pa obiskuje Gimnazijo Brežice. Gostje smo svoja mesta in društva predstavili na stojnicah, na delavnici smo popisali modre stole. Na temo Tudi moj dom je del Evrope smo ustvarjali že doma in zdaj smo si lahko ogledali fotografije, filme in likovna dela, ki so bila izbrana med poslanimi izdelki. Med njimi so bila tudi dela banjaluških učencev dopolnilnega pouka slovenščine.

Po kulturnem programu smo šli na ogled Brežic, vsaka skupina je dobila svojega vodiča, za nas je skrbel dijak Emrah. Zelo zanimiv je bil obisk Posavskega muzeja Brežice, ki domuje v mogočni grajski zgradbi. Projekt Združeni v različnosti je potekal v letu evropske kulturne dediščine in v muzejih se resnično zavemo, kako bogata je naša dediščina. V okviru projekta je bil organiziran pogovor z evropskim poslancem Francem Bogovičem. Blížajo se volitve v Evropski parlament in on je na kratko predstavil njegovo delo in svojo idejo o ohranjanju življenja na vaseh. Tako kot govorimo o pametnih mestih, on govori o pametnih vaseh. Poleg srečanja s Francem Bogovičem je bilo še srečanje s pisateljem Rudijem Mlinarjem, ki je napisal biografski roman o Maksu Pleteršniku.

V soboto, 27. oktobra, je bil čas za spoznavanje Pišec, kraja, v katerem se je rodil Maks Pleteršnik, avtor slovensko-nemškega slovarja. Njegova rojstna hiša je danes muzej, zelo lepo pa je urejen tudi grad Pišce. Z druženjem v Pišecah in podelitvijo potrdil se je projekt zaključil. Vsi partnerji so podpisali sporazum o sodelovanju. Taka srečanja gradijo mostove med kulturami, pomen evropskih projektov je za majhne občine izjemen. Vsi, ki znamo sprejeti različnost, se zavedamo, da nas različnost bogati. Naslov projekta Združeni v različnosti tako nosi pomembno sporočilo za prihodnost.

Barbara Hanuš

ZAVRŠETAK PROJEKTA „UJEDINJENI U RAZLIČNOSTI“

Od 25. do 27. oktobra su u Pišecama i Brežicama gostovali učesnici projekta koji se finansira iz sredstava EU Town Twinning »Ujedinjeni u različnosti«.

Glavni partner tog evropskog projekta je bilo Društvo za čuvanje maternjeg jezika, prirodnog i kulturnog naslijeđa Maks Pleteršnik Pišce, a ostali partneri su bili SPES GMBH, Schlierbach – Austrija, Udruženje Slovenaca Triglav Banjaluka – BiH, LAG PRIZAG Novi Marof – Hrvatska, Udruženje Slovenaca Kula Vršac – Srbija, Opština Ruma i Udruženje Slovenaca Emona Ruma – Srbija, Udruženje slovenačko-srpskog prijateljstva Zdravica Niš – Srbija i Društvo za razvijanje dobrovoljnog rada Novo Mesto – Slovenija. Kao posebni gosti su nam se pridružili učenici dodatne nastave slovenačkog jezika iz Skoplja – Makedonija.

U četvrtak, 25. oktobra, smo se okupili u Pišecama, rodnom mjestu slovenačkog jezikoslovca i autora rječnika Maksa Pleteršnika. Na uvodnom događaju su nas pozdravili Martin Dušič, voditelj projekta, te Ivan Molan, načelnik opštine Brežice. Svaki partner projekta je govorio o mjestu iz kojeg dolazi. Ana Marjanović je predstavila rad Udruženja Slovenaca Triglav Banjaluka, a nastupili su i učenici dodatne nastave slovenačkog jezika iz Banjaluke i Slatine. Na priredbi smo čuli slovenački, engleski, srpski, hrvatski, njemački, makedonski pa čak i francuski. Članovi svih udruženja su mnogo toga uradili već u protekla dva mjeseca, a cilj susreta je bio da se upoznaju i povežu.

Još više vremena za predstavljanje je bilo u petak, 26. oktobra, kada smo se družili na Ekonomskoj i trgovačkoj školi u Brežicama. Pozdravila nas je direktorica škole Mojca Tomažin. Cijelo prijepodne je trajao bogat kulturni program, a nastupila je i folklorna grupa Udruženja Triglav. I domaćini, učenici i đaci škola iz Brežica i OŠ Maksa Pleteršnika Pišce, su nam pripremili muzičke tačke. Među onima koji su nastupali je bila Iva Potkonjak, koja je još prošle godine bila učenica dodatne nastave slovenačkog jezika u Banjaluci, a sada ide u Gimnaziju Brežice. Gosti su svoje gradove

i udruženja predstavili na štandovima, a na radionici smo pisali na plavim stolicama. Na temu *I moj dom je dio Evrope* smo još kod kuće stvarali i sada smo mogli pogledati fotografije, filmove i likovna djela, koja su bila izabrana među poslanim radovima. Među njima su bila i djela banjalučkih učenika dodatne nastave slovenačkog jezika.

Nakon kulturnog programa smo obišli Brežice, svaka grupa je dobila svog vodiča, a za nas se pobrinuo đak Emrah. Vrlo zanimljiv je bio obilazak Posavskog muzeja Brežice, koji je smješten u zgradi dvorca. Projekt *Ujedinjeni u različitosti* je održan u godini

Evropskog kulturnog naslijeđa a u muzejima zaista možemo vidjeti kako bogato je naše naslijeđe. U okviru projekta je bio organizovan razgovor sa evropskim poslanikom Francom Bogovičem. Približavaju se izbori za Evropski parlament i on je kratko predstavio rad Parlamenta i svoju ideju o očuvanju života na selu. Kao što govorimo o pametnim gradovima, on govori o pametnim selima. Pored susreta sa Francom Bogovičem organizovan je bio susret sa piscem Rudijem Mlinarom, koji je napisao biografski roman o Maksu Pleteršniku.

U subotu, 27. oktobra, je bilo vrijeme za upoznavanje Pišeca, mjesta u kojem se rodio Maks Pleteršnik, autor slovenačko-njemačkog rječnika. Njegova rodna kuća je danas muzej, a vrlo lijepo je uređena i tvrđava Pišce. Druženjem u Pišecama i podjelom potvrda je projekt završen. Svi partneri su potpisali sporazum o saradnji. Ovakvi susreti grade mostove među kulturama, a značaj evropskih projekata je za male opštine izuzetan. Svi koji znamo prihvatiti različitost svjesni smo da nas različitost obogaćuje. Naslov projekta *Ujedinjeni u različitosti* tako i nosi značajnu poruku za budućnost.

MOSTOVI PRIJATELJSTVA

OŠ „Franceta Prešerna“ Kranj
OŠ „Ivo Andrić“ Banja Luka

Uz pomoć Udruženja Triglav, OŠ „Ivo Andrić“ Banjaluka ostvarila je i ima odličnu saradnju sa OŠ „France Prešern“ Kranj. Uz veliko interesovanje i izgrađen prijateljski odnos predstavnici OŠ „Ivo Andrić“ iz Banjaluke prisustvovali su obilježavanju 50 godina postojanja OŠ „Franca Prešerna“ Kranj i aktivno učestvovali na seminaru „Susret tradicionalnog i modernog“ sa temom „Učitelj kroz vrijeme“.

Učiteljice, koje su imale aktivno učešće, su na različite načine prikazale kako se mijenja lik i autoritet učitelja kroz vrijeme. Takođe su prikazale kvalitet rada učitelja koji je savjetnik i moderator nastavnog procesa, a istovremeno pravi i korelaciju sa radom u školi i roditeljima. Izlagači su bile učiteljice Mira Kosić, Jelena Romčević i Mirsada Memić.

Nesebičnu podršku u radu i ostvarivanju prijateljskih veza dali su i pomogli direktori OŠ „Ivo Andrić“ Željka Opačić i direktor OŠ „Franca Prešerna“ Aleš Žitnik.

Željka Opačić

JU OŠ "IVO ANDRIĆ" BANJALUKA

U maju mjesecu školske 2017/ 2018. godine, naša škola je učestvovala na 12. „Dadinom“ likovnom konkursu na temu „Čebelice, čebelice ve moje ste prijateljice“ koji je raspisala Osnovna škola „Jakob Aljaž“ iz Kranja. Učestvovali su naši učenici iz trećeg, šestog, sedmog, osmog i devetog razreda, i tim povodom smo pozvani na svečano otvaranje izložbe, 17. maja 2018. godine. gdje je našem učeniku Đorđu Dobrijeviću iz 9IV razreda uručena nagrada za osvojeno **prvo mjesto** u konkurenciji sedmih, osmih i devetih razreda. Ostali učenici koju su takođe učestvovali na ovom konkursu su Monika Mrđen 9IV, Amelija Trifunović 8III, Ivana Zeljković 8I, Srđan Kovač 7IV, Ana Čavić 6II, Milica Mirnić 6II, Luka Trkulja 6I i Todor Babić 3V. Učenici su zajedno sa mentorom, profesorom likovne kulture Anitom Nović, profesorom razredne nastave Ivonom Tripunović i profesorom informatike bili gosti Osnovne škole „France Prešern“ u Kranju, gdje su proveli ugodno vrijeme u druženju sa učenicima i nastavnicima ove škole. Ovim putem se srdačno zahvaljujemo na lijepom dočeku i gostoprimstvu kolektiva ovih osnovnih škola u Kranju i radujemo se ostvarenoj saradnji.

Željka Opačić

Ne, nismo pozabili naših starejših članom Društva. Tudi letos so člani humanitarne skupine obiskovali člane, ki žal ne morejo sodelovati v aktivnostih Društva. Teško je opisati radost in zahvalo, ki je prisotna na srečanjih, vredno je prebrati zapise, ki so jih pripravili za naš letni Bilten ob času obiskov člani društva.

U POSJETI KOD PORODICE TITAN

Negdje na kraju Ulice Kralja Petra II, odvojena sa jedne strane tranzitnim putem, a sa druge strane, lavirintom puteljaka, u urbanoj oazi, smještena je kuća porodice Titan, Albine i Alojzija Titan.

Sunčano septembarsko prijepodne, dvorište puno cvijeća, vrtni sto i stolice smješteni pod nadstrešnicom od vinove loze, doprinijeli su da ugodan razgovor sa ovim dugogodišnjim članovima Udruženja Triglav bude još ugodniji.

U posjeti bračnom paru Titan bili su članovi Udruženja: Stanko Prosen, nekadašnji Alojzev radni kolega, Albina Ambrožič koja ih redovno posjećuje i koja nam je bila svojevrsni vodič do njihove kuće, kao i Marija Grbić i Marija Petković članice IO Udruženja Triglav.

Iako u poodmaklim godinama i narušenog zdravlja bili su srdačni domaćini, raspoloženi za druženje i razgovor, a tema nije nedostajala. U prvom redu, kod ovakvih posjeta uvijek je prvo prisjećanje na Sloveniju, na rodno Prekmurje, nostalgija za domaćim krajem, djetinjstvom, a onda na rad u preduzeću Jelšingrad, pa do neizbježnih razmjena iskustava sa ovom ili onom zdravstvenom poteškoćom.

Otišli smo od njih sa dubokim uvjerenjem da im ovakve posjete mnogo znače, da bi ih trebalo biti i više kako se ne bi osjećali sami i zaboravljeni.

Uz obećanje, da ćemo ponovo doći, rastali smo se od ovih dragih ljudi, a sunčani septembarski dan bio im je garancija da ćemo obećanje i ispuniti.

NA OBISKU PRI DRUŽINI TITAN

Nekje na koncu ulice Kralja Petra II., na eni strani ločene s tranzitno cestom, a z druge strane prepletene z labirintom uličić, se v urbanoj oazi nahaja družinska hiša Albine in Alojzija Titana.

Sončno septembrsko dopoldne, dvorišče polno cvjetja, vrtna miza s stoli pod streho vinske trte, ambient za prijatno kramljanje z dolgoletnima članoma Društva Slovencev Triglav.

Na obisku zakoncev Titan so bili člani Društva Stanko Prosen, nekdanji Alojzijevo delovni kolega, Albina Ambrožič, ki ju redno obisku in je tokrat imela vlogo vodiča, Marija Grbić in Marija Petković, članici IO Društva Slovencev.

Čeprav sta zakonca v visoki starosti in slabega zdravja, sta bila razpoložena za druženje in pogovor, a tem ni bilo ne konca ne kraja. Na prvem mestu pri takšnih obiskih so vedno spomini na Slovenijo, na Prekmurje, kjer je Alojzi rojen, domotožje, otroška leta in po tem teče pogovor o delovnih letih v Jelšigradu in o zdravstvenih težavah, izmenjamo si izkušnje o obolenjih, ki ju tarejo.

Od Titanovih smo odšli s trdno vero, da jima takšni obiski veliko pomenijo in da bi bilo potrebno, da se večkrat vidimo, da občutita, da nista sama.

Obljubili smo, da ju bomo še obiskali. Odšli smo od teh dragih ljudi, a sončni septembrski dan naj bo potrditev, da bomo obljubo držali.

POSJETA U DOMU PENZIONERA

Utorak, 8. oktobra članovi humanitarne komisije Udruženja, Dubravka Gačanović i Boris Katan, u društvu Stanka Prosen posjetili su naše dvije članice, gospođu Mariju Grujić i gospođu Milanu Bucalo. Zbog njihovog slabijeg zdravlja odlučili smo se za baštu Doma penzionera.

Divan jesenji dan je bio idealan za druženje tako da je sat, dva druženja prošlo za tren. Idealna kombinacija mladosti i iskustva učinila je ovo druženje veselim i vedrim. Čašica smijeha dobro je prijala i starijim i mlađim članovima. U tom vremenu prošli smo kroz trenutna i planirana dešavanja u Udruženju.

Koliko je druženje bilo prijatno, može se potvrditi time da su gospođe Marija i Milana dogovorile zajednička druženja, ali i da je dogovoreno ponovno druženje u istom sastavu.

OBISK V DOMU UPOKOJENCEV

V torek, 8. oktobra, sta člana humanitarne komisije Društva Slovencev Dubravka Gačanović in Boris Katan v družbi Stanka Prosen v Domu upokojenec obiskala dve naši članici, gospo Marijo Grujić in gospo Milano Bucalo. Bil je lep sončen dan, čudovit za druženje in ugoden za obe gospe, katerih zdravje je oslajeno. Idealna kombinacija mladosti in izkušenj starejših je pomagala, da je druženje na vrtu Doma upokojenec v veselem in vedrem pogovoru hitro minilo. Čašica smeha je prijala starejšim in mlajšim. Pogovor je potekal o sedanjih aktivnostih Društva in o načrtih za prihodnost.

Kako prijetno je bilo naše skupno druženje, potrjuje dogovor med obema gospema, da se bosta videvali tudi v bodoče, veselilo pa bi ju tudi ponovno druženje v isti sestavi.

Jesen odpira vrata zimi, shrambe so polne konzervirane zelenjave, sadja, osušenih rastlin za tople napitke ob hladnih dneh, ki sledijo. Na klepetu s prijateljicami se vedno najde še kakšen nov recept za pripravo zelenjave ali sadja in če je ostalo v shrambi še kaj prostora, ga preiskusite.

Lovska solata Dane Prosen

5 kg rdečih paprik (lahko dodamo tudi zelene), 1 l gostega paradižnikovega soka (v tetrapaku), strok česna, žlica za juho soli, 150 gr sladkorja, poper, 3 lovorove liste, po želji feferon.

Papriko narežemo na režnje (cca 2 cm), dodamo sestavine, ki so navedene, in kuhamo 15 do 20 minut. V vročo zmes damo 2 dcl 9% kisa in 2 dcl olja. Zmešamo in vroče polnimo v segrete kozarce. Pokrijemo jih z dekami in pustimo, da se ohladi.

Solata iz malih zelenih bučk

3 kg bučk, 2 glavici čebule, 3 zelene paprike, 3 rdeče paprike, 4 jušne žlice soli. Zelenjavo narežemo na kocke (1 x 1 cm), dodamo sol in pustimo, da stoji 8 ali več ur.

Zmes precedimo, izcedek odstranimo in ga damo v posodo, dodamo ½ l olja, 1/2 l 9% kisa, 200 gr sladkorja, 3 velike žlice curryja in kuhamo. Vre naj 5 minut. Vročo zmes polnimo v tople kozarce. Pokrijemo jih z deko in pustimo, da se ohladijo.

Ješprenj, ješprenjeva juha, geršla, ričet itd.

Mnogi žele, da se v zimskem času najde na mizi jed, ki jo lahko kuhamo na različne načine. V Zasavju jo kuhajo takole:

Ješprenj zvečer namočimo v hladno vodo. Zjutraj ga odcedimo. Na ojlju ali masti prepražimo seseklano čebulo, dva stroka česna, malo korenčka, peteršilja, zelene (ostati mora svetle barve) in damo v posodo z ješprenjem, posolimo, po želji popopravimo, dodamo komad osušenih reber ali slanine, klobase in mali list lovora. Dodati moramo dva litra ali več vode, kot je ješprenja, in NE MEŠAMO. Ješprenj se kuha počasi eno do dve uri. Nekateri dodajo v ješprenj tudi malo kuhanega fižola.

ZLATE MISLI

Kratka je bila noč,
dan jo je
malo podaljšal.

Milan Jesih

Usodi nisi sam gospod;
Pospravi vse,
pripravi se;
ne veš, kdaj treba bo na pot

Oton Župančič

Kam gredo stvari iz sanj?
Gredo v sanje drugih ljudi?

Pablo Neruda

Upanje je tista ptica,
ki v moji duši ždi.
Je petje njena govorica,
ki nikdar ne onemi.

Emily Dickinson

1998 - 2018

Društvo Slovencev Republike Srbske "TRIGLAV",
78000 Banja Luka, Cara Lazara 20; tel/fax +387 51 461 068;
e- mail: drustvo.slovencev.triglav@gmail.com; www.udruzenjetriglav.com